

Ri nabey carta ri xutz'ibaj ri apóstol San Pablo cheque ri hermanos ri yec'o pa tinamit Corinto

Ri Pablo nutz'om tzij

¹ Yin Pablo, ru-apóstol ri Jesucristo, y ja ri Dios ri xinoyon richin xinoc apóstol roma jari' ri ruray-ibül rija'. Yin vachibilan c'a ri hermano Sóstenes,

² tok nintz'ibaj-e ri carta re' chive rix hermanos ri rixc'o pa tinamit Corinto, ri nimol-ivi' pa rubi' ri Dios, ri ch'ajch'ojrisan chic ri ic'aslen roma ri Jesucristo, ri Jun cha'on-pe y takon-pe roma ri Dios. Rix hermanos xixoyox roma ri Dios richin xixoc ri iyo'on-vi ivánima riq'uin ri Jesús, cachi'el xbün quiq'uin ri ch'aka chic ri nquiya' ruk'ij ri Kajaf Jesucristo pa ch'aka chic tinamit. Ja rija' ri Kajaf konojel roj ri kataken.

³ Y ja ta c'a ri utzilüj sipanic ri nspaj-pe ri Dios y ri uxlanan ri petenük riq'uin ri Katata' Dios y ri Ajaf Jesucristo nc'uje' pa tak ivánima chi'ivonojel.

Ri Pablo numatioxij chin ri Dios roma ri utz quic'ulun ri hermanos aj-Corinto roma ri Cristo

⁴ Yin chi jumul c'a ninmatioxij chin ri Dios ivoma rix roma ri utzilüj sipanic ri nspaj-pe chive. Xaxe c'a roma ri Jesucristo, ri Jun cha'on y takon-pe roma ri Dios tok nivel ri utz ri'.

⁵ Ja vi c'a rija' ri xbanun beyoma' chive, roma juis q'uiy etamabül ri xivil riq'uin rija' y xbün chive que jabel rubixic nibün chin ri ivetaman.

⁶ Cachi'el vi ri xtzijos chive que rix nilil ri utz roma ri Cristo, quiri' c'a nbanatüj, quiri' vi nk'alajin pa tak ic'aslen vocomi.

⁷ Y riq'uin c'a ri ivilon-pe ri utzilüj tak sipanic ri nuya' ri Cristo chin nibün ri rusamaj rija', ronojel c'a c'o chic iviq'uin, xa xe chic c'a ivoyoben ri k'ij tok ri Kajaf Jesucristo npu'u jun bey chic.

⁸ Riq'uin ronojel re' yin Pablo ninjo' que nquic'uxla'aj chive que ri Kajaf Jesucristo nyixruto-vi chupan ri ic'aslen, richin que man nijun imac nk'alajin chuvüch rija' tok napon ri k'ij ri richin rija'.

⁹ Ri Dios nyerubün-vi ronojel ri ye rubin. Nyixruto-vi chupan ri ic'aslen. Ja rija' c'a ri xoyon ivichin richin que junan ivüch nbün riq'uin ri Kajaf Jesucristo ri Ruc'ajol rija'.

Ri Pablo nuchilabej cheque ri hermanos aj-Corinto que junan quivüch tiquibana'

¹⁰ Hermanos, pa rubi' c'a ri Kajaf Jesucristo ninc'utuj favor chive, que junan ivüch tibana'. Man quepu'u itzel tak nojibül iviq'uin richin nijachala-ivi'. Xa junan ta c'a ri ninuc, junan ta ina'oj nibün.

¹¹ Roma ri ru-familia ri ixok Cloé xquitzijioj can chuve, que rix hermanos c'o oyoval chi'icojol ri chila'.

¹² Rije' xquitzijioj c'a chuve que rix ijachalon-ivi', que yec'o ri quibanun que ja yin Pablo ri ncajo' nquitzeklebej. Yec'o c'a ri ncajo-vi nquitzeklebej

ri hermano Apolos. Yec'o c'a ja ri hermano Pedro ri ncajo'. Y yec'o ri nquibij que xaxe rije' ri ketzij nquitzekebej ri Cristo.

¹³ Chi'ivonojel c'a rix richin ri Cristo. ¿Pero junan comi ivüch? Man quiri' tüt, rix xa nyixtajin nivech' ri Cristo. Man tibün quiri'. Ja rija' ri xcamsüs chuvüch ri cruz ivoma, y man ja tüt yin Pablo. Y tok xixban bautizar, richin que rix nitzekebej rija' y man richin tüt que nquinitzekebej yin.

¹⁴ Romari' yin Pablo ninya' matiox chin ri Dios que chi'icojol rix xaxe ri hermano Crispo y ri hermano Gaio ri xenbün bautizar.

¹⁵ Roma riq'uin ri' rix manak modo c'a nibij que ja yin Pablo ri c'uluman que nquinitzekebej, roma man ja tüt pa nubi' yin que xixban ta bautizar.

¹⁶ Chuka' xinbün bautizar ri hermano Estéfanos y ri yec'o pa racho. Y man nka' tüt chinuc'u'x si c'a yec'o ch'aka chic ri xenbün bautizar. Xaxe ri' ri nyeka-pe chinuc'u'x vocomi.

¹⁷ Ri Cristo man richin tüt c'a que ninbün bautizar tok xinruya' pa rusamaj. Rija' xinruya' richin nintzijos ri utzilüt zij richin colonic. Y tok nintzijos ri zij ri', man nincusaj tüt c'a etamabül richin ri ruch'ulef, nixta man riq'uin tüt chuka' jabel tak zij. Roma ninjo' nk'alajin que ja ri rucamic ri Cristo chuvüch ri cruz ri c'o ruchuk'a' y man ja tüt ri nutzij yin.

Ri Dios xucusaj ri Cristo richin nyerucol ri nyetaken richin

¹⁸ Y tok ntzijos ri camic ri xuc'uaj ri Cristo chuvüch ri cruz, nk'alajin-vi que c'o ruchuk'a'. Quiri' ri nk'alajin chikavüch roj ri katz'amon ri

bey richin colonic. Y jari' ri nucusaj ri Dios richin nyerucol conojel ri nyetaken richin. Jac'a ri vinük ri xa pa k'ak' quitz'amon-vi bey, chiquivüch rije' ri ntzijos ri rucamic ri Cristo chuvüch ri cruz, xa man jun vi nc'atzin cheque.

¹⁹ Y pa quivi' rije', ri Dios rubin can c'a: Yin ninbün c'a cheque ri vinük ri juis quina'oj chuvüch ri ruch'ulef que nyesatz. Ninbün que man jun vi nc'atzin ri etamabül ri quichajin.

Quiri' ri tz'iban can.

²⁰ Man jun vi c'a nyec'atzin ri etamanela' israelitas y ri man israelitas tütj. Man jun vi chuka' nyec'atzin ri vinük ri jabel rubixic nquibün chin ri etamabül richin ri ruch'ulef. Roma ri Dios rubanun chin ri etamabül richin ri ruch'ulef que man jun c'atz.

²¹ Ri Dios juis vi retaman y romari' man xucha' tütj ri etamabül richin ri ruch'ulef richin que riq'uin ri' ri vinük nquetamaj ta ruvüch rija'. Ri Dios xunuc que ja ri rucamic ri Cristo ri nucusaj richin nyerucol ri vinük ri nquitakej rija'. Quiri' xunuc ri Dios, stape' (aunque) chiquivüch ri vinük man jun vi nc'atzin. Y jari' ri nkatzijoj roj.

²² Man nc'atzin tütj c'a cheque ri nuvinak israelitas, roma rije' ncajo' que ri Dios ta nuc'ut jun retal chiquivüch. Y cheque ri man ye israelitas tütj, man nc'atzin tütj chuka', roma rije' ncajo' que nk'ax ta ronojel cheque, cachi'el ri nquibün riq'uin jun etamabül aj-ruch'ulef.

²³ Y roj ja ri Cristo ri xcamsüs chuvüch ri cruz ri nkatzijoj. Y ri' xa nbün c'a cheque ri nuvinak israelitas que nyetzak roma ri man utz tütj ncac'axaj,

y chiquivüch c'a ri man ye israelitas tñj man jun vi nc'atzin.

²⁴ Jac'a roj ri xojoyox roma ri Dios richin xojru-col, chi israelitas y man israelitas tñj, ketaman que ri uchuk'a' y ri etamabül richin ri Dios, ja vi ri Cristo.

²⁵ Y ketzij vi que ri na'oj ri c'o riq'uin ri Dios juis nim, roma ri na'oj ri más co'ol ri c'o riq'uin rija' man jun vinük nrilon chin, stape' (aunque) juis ta retaman. Y quiri' chuka' ri uchuk'a' ri más co'ol richin ri Dios, c'a juis nc'o ruvi' nim chuvüch ri uchuk'a' más nim ri richin ri vinük.

²⁶ Nk'alajin-vi que ri Dios juis runa'oj c'o riq'uin. Tinucu' chí'icojol rix hermanos ri xixoyox chuka' roma ri Dios richin xixcolotñj. Rix man q'uiy tñj c'a ri rix etamanela' vi chíquivüch ri vinük chuvüch ri ruch'ulef. Man q'uiy tñj rix c'a ri c'o uchuk'a' pan ik'a'. Y man q'uiy tñj rix chuka' ri c'o ik'ij.

²⁷ Pero man riq'uin tñj ri' ri Dios xixrucha', stape' (aunque) nbix chive coma ri vinük que man jun ivetaman. Quiri' c'a nquibij chive ri vinük ri quiyo'on vi cánima riq'uin ri ruch'ulef. Pero ri Dios xixrucha-vi, richin nk'alajin que ri etamabül richin ri ruch'ulef xa man jun vi nc'atzin. Y rix ri nbix chive coma ri vinük ri c'a quiyo'on cánima riq'uin ri ruch'ulef que man jun ivuchuk'a', ri Dios xixrucha'. Quiri' xbün richin nk'alajin que ri uchuk'a' richin ri ruch'ulef xa man jun vi nc'atzin.

²⁸ Y rix ri manak ik'ij y nyixetzelüs coma ri vinük ri c'a quiyo'on cánima riq'uin ri ruch'ulef, ja ri Dios ri xixcha'on. Y quiri' chuka' rix ri nbix chive que xa rix man jun ic'atz, ri Dios xixrucha'. Quiri' xbün

richin nc'ut que ri c'o juis quik'ij chere' chuvüch ri ruch'ulef, xa man jun vi nyec'atzin.

²⁹ Y quiri' xbün ri Dios richin que man jun c'a vinük ri ntiquer nbün nim rakün nuna' chuvüch rija', y nbij ta que ri Dios man jun vi nc'atzin chin.

³⁰ Pero ri Dios xbün cheke roj que jun kabanun riq'uin ri Cristo Jesús. Xk'alajin-vi c'a ri etamabül richin ri Dios chikavüch roj roma ri Cristo. Xbün-vi c'a que roma ri Cristo man jun kamac nk'alajin chuvüch ri Dios. Y roma chuka' ri Cristo xch'ajch'ojrisüs ri kac'aslen y xojcolotüj.

³¹ Y quiri' nk'alajin que xe rija' ri c'uluman que nkanimirsaj rubi'. Cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri Dios tz'iban can, tok nbij: Tok roj nkajo' nkabün nim kak'ij roj, tika-pe c'a chikac'u'x que xaxe ri rubi' ri Dios ri c'uluman que nkabün nim chin. Quiri' c'a ri tz'iban can.

2

Ri Pablo xe vi ri Jesucristo y ri rucamic chuvüch ri cruz ri xutzijoj pa tinamit Corinto

¹ Y quiri' vi xinbün yin, hermanos, tok xina-pon iviq'uin. Man riq'uin tuj etamabül richin ri ruch'ulef xintzijoj ri rutzij ri Dios chive, nixta man riq'uin tuj chuka' jabel tak tzij.

² Roma yin nubin-vi pa vánima que tok nquinapon iviq'uin, xe ri Jesucristo y ri rucamic chuvüch ri cruz ri nintzijoj chive.

³ Y tok xinc'uje' iviq'uin, xinna' que yin nuyon man jun nquitiquer ninbün. Xa juis xinxbij-vi' roma riq'uin ba' man ninc'uj tuj chi utz ri

rusamaj ri Dios chi'icojol. Y romari' hasta xinbarbot.

⁴ Y tok xintzijos ri rutzij ri Dios chive, man xincusaj tñj c'a retamabül jun vinük, nixta man xincusaj tñj chuka' jabel tak tzij, xa ja ri Lok'olüj Espíritu y ri ruchuk'a' ri Dios ri xesamüj viq'uin.

⁵ Richin quiri' tok rix niya' ivánima chin ri Dios chin nyixrucol, jari' roma rutzij ri Dios y man xaxe tñj roma ri jabel tak rutzij jun vinük. Roma ja ri Dios ri nchajin ruchuk'a' chin nbün-vi ri achique ri nbij.

Ri ketzij etamabül

⁶ Man riq'uin tñj c'a ri', roj c'o-vi etamabül nkac'ut chiquivüch ri hermanos ri ye q'uiyinük chic chupan ri rutzij ri Dios. Jun etamabül ri man richin tñj ri ruch'ulef, nixta man quichin tñj chuka' vinük ri nimak' quik'ij chuvüch ri ruch'ulef, ri xa napon ri k'ij tok nyeq'uis.

⁷ Ri etamabül c'a ri nkac'ut roj chiquivüch ri hermanos ja ri etamabül richin ri Dios. Etamabül ri man jun bey k'alajrisan ta jabel. Evatül-vi c'a, pero xk'alajrisüs chupan ri ka-tiempo roj. Xk'alajrisüs c'a ri runucun-pe ri Dios que nbün. Man jani c'o tñj ri ruch'ulef tok ri Dios xunuc yan que nkubec'uje' chila' chicaj riq'uin rija' ri c'o ruk'ij y jabel nyekabana' riq'uin rija'.

⁸ Y ri etamabül re' man nk'ax ta c'a cheque ri vinük nimak' quik'ij chuvüch ri ruch'ulef. Roma si xk'ax ta cheque, chanin ta xquitz'et y xquetamaj ta ruvüch ri Cristo ri Ajaf, ri c'o ruk'ij, y man ta xquicamsaj chuvüch ri cruz.

⁹ Cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri Dios ri tz'iban can:

Man jun c'a tz'eteyon ri ye ruchojmirsan ri Dios richin que nuya' cheque ri nyejo'on richin rija'.

Y chuka' man jun ri ac'axayon nixta nucuyun ta ba'.

Quiri' nbij ri tz'iban can.

¹⁰ Jac'a roj riq'uin ri Lok'olüj Espíritu ri rutakon-pe ri Dios xketamaj-vi. Y ri Lok'olüj Espíritu retaman-vi ronojel. Retaman hasta ri nimalüj runojibül ri Dios.

¹¹ ¿C'o comi jun vinük ri etamayon achique nunuc jun chic vinük? Man jun. Xaxe ri ru-espíritu rija' mismo ri etamayon achique nunuc. Y quiri' chuka' man jun etamayon ri runojibül ri Dios, xaxe ri Espíritu richin ri Dios.

¹² Y roj ja ri Espíritu ri' kilon, ri petenük riq'uin ri Dios, y man ja tuj ri espíritu richin ri ruch'ulef. Ja ri Dios ri yo'on ri Espíritu ri' cheke, richin que nketamaj ronojel ri achique nuya-pe ri Dios cheke.

¹³ Y tok nkabij ronojel re' cheque ri hermanos ri nyeruc'uaj-vi ri Lok'olüj Espíritu, man nyekacusaj tuj tzij ri ye petenük riq'uin ri retamabül richin jun vinük. Xa nyekacusaj c'a tzij ri ye petenük riq'uin ri Lok'olüj Espíritu, richin que nyekabij ri nyeruc'ut rija' chikavüch.

¹⁴ Ri vinük ri manak ri Lok'olüj Espíritu richin ri Dios quiq'uin, man ncajo' tuj ri tijonic ri ye petenük riq'uin ri Lok'olüj Espíritu. Chiquivüch rije' xa man jun vi nc'atzin. Man nk'ax ta cheque. Roma xaxe ri c'o ri Lok'olüj Espíritu quiq'uin, xaxe

cheque rije' nk'ax-vi y quetaman que c'o rakalen ri tijonic ri'.

¹⁵ Roj ri nkuruc'uan ri Lok'olüj Espíritu nkuti-quer nkabij ri achique c'o rakalen y achique ri man jun rakalen. Y man jun nbin que man utz tütüj ri nkabün.

¹⁶ Cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri Dios ri tz'iban can: ¿C'o comi jun vinük ri retaman achique nunuc ri Ajaf Dios? ¿O c'o comi jun vinük ri ntiquer nbij chin rija' ri achique ri utz que nbün? Quiri' ri tz'iban can. Jac'a roj ri nkuruc'uan ri Lok'olüj Espíritu, c'o chic runojibül ri Cristo kiq'uin.

3

Ri Pablo y ri Apolos cachibil c'a qui' chubanic rusamaj ri Dios

¹ Hermanos, tok yin xinc'uje' iviq'uin rix xintz'et ri ic'aslen, que man ta rix uc'uan roma ri Lok'olüj Espíritu. Xa ja ri irayibül rix ri nibün y man ta rix q'uiyirnök chupan ri rutzij ri Cristo, xa c'a rix cachi'el ac'uala'. Y romari' c'o ch'aka chic tijonic ri man xinya' tütüj chive.

² Xaxe ri tijonic ri man ye c'ayuf tütüj xinya' chive, roma man jani nk'ax ta chive ri ch'aka chic tijonic. Rix cachi'el ac'uala' ri c'a nyetz'uman na y man jani nyetiquer nquic'ux vüy. Xa quiri' c'a ibanun.

³ Rix xa ja vi c'a ri irayibül ri uc'uayon ivichin. Man utz tütüj c'a nitz'et jun chic vinük ri utz c'o. C'o oyoval chi'icojol. Ijachalon-ivi'. ¿Man nk'alajin tütüj comi riq'uin ri ronojel ri achique nyixtajin chubanic que xa ja ri irayibül ri uc'uayon ivichin?

Ri ic'aslen xa junan c'a riq'uin ri quic'aslen ri vinük ri manak ri Lok'olüj Espíritu quiq'uin.

⁴ Rix xa ijachalon-ivi'. Yec'o ri quibanun que ja yin Pablo ri ncajo' nquitzekebej y yec'o ri ncajo-vi nquitzekebej ri hermano Apolos. ¿Man nk'alajin tütj comi que c'a ja vi ri irayibül ri uc'uayon ivichin?

⁵ ¿Achique comi ri hermano Apolos, y yin achique comi yin Pablo? Roj man roj Dios tütj, roj roj rusamajela' rija'. Rija' ruyo'on jun kasamaj chikajujunal ri kataken. Ri Ajaf Dios xucha' ri Apolos y xinrucha' yin Pablo chuka', richin xkatzijoj ri rutzij chive rix y romari' tok xitakej.

⁶ Yin xintic ri rutzij ri Dios pa tak ivánima. Ri hermano Apolos xusamajij ri tzij ri'. Pero ja ri Dios ri xbanun que xq'uiy pa tak ic'aslen.

⁷ Romari' ja ri Dios ri c'o rakalen, roma ja rija' ri xbanun que xq'uiy ri rutzij pa tak ivánima, yin xaxe xintic ri rutzij pa tak ivánima y man jun chic xinbün. Y quiri' chuka' ri hermano ri xsamajin ri tzij ri', xaxe c'a chuka' ri' xbün.

⁸ Yin ri xinticon ri rutzij ri Dios pa tak ivánima y ri hermano ri xsamajin ri tzij ri', roj junan c'a, que roj ca'i' c'a nkac'ul ri rajil-ruq'uexel ri samaj ri xkabün.

⁹ Roma kachibil ki' pa rusamaj ri Dios, y rix rix cachi'el rulef ri Dios ri nusamajij-vi rija'.

Rix chuka' rix cachi'el jun jay ri nbün ri Dios.

¹⁰ Ri Dios xbün c'a favor chuve que xinruya' chupan ri rusamaj. Romari' xinoc cachi'el jun utzilüj banuy-jay. Y tok xintzijoj ri rutzij ri Dios chive, jari' tok xinbün ri ruxe' ri jay. Pero man yin tütj c'a nquipaban-e ri ch'aka chic chin ri jay. Xa

yec'o ch'aka chic ri nyepaban ri jay. Y conojel ri nyepaban ri jay, tiqutz'eta' c'a que jabel rubanic tiquibana' chin.

¹¹ C'o chic ri ruxe' ri jay, y ri' ja ri Jesucristo. Y man jun chic c'a ntiquer nyo'on jun chic ruxe'.

¹² Yec'o ri k'anapük nquicusaj-e, pari' ri ruxe' ri c'o chic, richin nquibün ri jay. Yec'o ri nquicusaj sakpük y yec'o ri nyequicusaj ch'aka chic abüj ri ye jabel. Y yec'o ch'aka chic ri nyepaban ri jay xa riq'uin che' y tz'alün, riq'uin q'uin y riq'uin chuka' jun chic k'ayis.

¹³ Y napon c'a ri k'ij tok nk'alajin ri kasamaj chin ri Dios chikajujunal si utz o man utz tuj, roma ntijox riq'uin k'ak'.

¹⁴ Y si ri jay ri xkapaba' pari' ri ruxe' nucoch' ri k'ak' y man nc'at tuj, roj nkac'ul jun utzilüj rajil-ruq'uexel roma ri samaj ri xkabün.

¹⁵ Pero si nc'at ri jay ri xkapaba', man jun rajil-ruq'uexel nkac'ul. Roj nkucolotuj, pero ri samaj ri xkabün xa nc'at.

¹⁶ ¿Man ivetaman tuj c'a rix que rix racho ri Dios? ¿Man ivetaman tuj c'a que ri Lok'olüj Espíritu richin ri Dios c'o pa tak ivánima?

¹⁷ Si c'o ri nuvulaj ri racho ri Dios, ri Dios nuvulaj-e chuka' ri nbanun quiri' richin que nberutija' pokonül. Roma ri racho ri Dios lok'olüj vi, y ri jay ri' ja rix.

¹⁸ Man tich'üc-ka-ivi'. Si c'o jun chi'icojol ri nuna' que q'uiy retaman ri ronojel ri c'o chuvüch ri ruch'ulef, nc'atzin que tubana' que xa vit oc y tujala' ri runojibül. Tubana' que xa manak nk'ax chin ri richin ri ruch'ulef, richin que rija' nberila' ri ketzij etamabül.

¹⁹ Roma chuvüch ri Dios, ri etamabül richin ri ruch'ulef xa man jun nc'atzin-vi, cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri tz'iban can: Ri vinük ri nquiya' cánima riq'uín ri etamabül ri c'o chuvüch ri ruch'ulef, q'uuiy mul xa rubanic ri itzel nquicusaj-vi y chiri' c'a nyerutz'om-vi ri Dios. Riq'uín c'a ri etamabül ri c'o quiq'uín nyerutz'om-vi y nyetzak pa ruk'a'.

²⁰ Y chuka' nbij: Ri Ajaf retaman ri quinojibül ri vinük ri c'o etamabül quiq'uín, y chuka' retaman que man jun vi nc'atzin ri nojibül ri'. Quiri' ri tz'iban can.

²¹ Roma c'a ri' man tibün que xaxe jun vinük ri c'o ruk'ij chivüch. Man timestaj c'a que ri ye ruyo'on-pe ri Dios, xa ye ivichin vi rix.

²² Ronojel ivichin rix. Ivichin rix ri Pablo, ri Apolos, ri Pedro, ri ruch'ulef, ri c'aslen, ri camic, ri ntzu'un vocomi y ri ntzu'un ri chikavüch apu. Ronojel ivichin vi rix.

²³ Y rix rix richin ri Cristo, y ri Cristo richin ri Dios.

4

Ri Dios rutz'eton-pe ri samaj ri nquibün ri rusamajela'

¹ Romari' rix nc'atzin c'a que nkujitz'et que roj rusamajela' vi ri Cristo, y yo'on pa kak'a' que jabel ruk'alajrisasic nban chin ri runojibül ri Dios ri xa c'ate ba' xuk'alajrisaj chikavüch.

² Y conojel c'a ri yo'on pa quik'a' richin jabel nyek'alajrisan ri runojibül ri Dios, nc'atzin c'a que tiquibana' ri samaj ri', ri cachi'el c'uluman que nquibün chin.

³ Pero man jun c'a vinük ri ntiquer nbin si utz quisamaj o xa man utz tñj. Romari' yin, si utz o man utz tñj ntz'et ri nusamaj ivoma rix, man jun nbün chuve. Y si c'o chuka' jun juez ntz'eton ri nusamaj, man jun chuka' nbün chuve. Roma xa man jun vinük ntiquer nbin, si utz o man utz tñj ri nusamaj. Hasta yin man nquitiquer tñj ninbij si utz o man utz tñj ninbün chin ri samaj.

⁴ Yin ninna' que jabel nubanun chin ri samaj. Pero man roma tñj ri' nquitiquer ta ninbij que ronojel ri nubanun, jabel ta utz. Ja ri Ajaf ri ntz'eton ri nusamaj y ja rija' ri nbin si utz xinbün chin o xa man utz tñj.

⁵ Roma c'a ri' rix man quixnabeyüj yan richin nibün juzgar, y nibij que la jun hermano la' utz rusamaj, pero la jun chic la' xa man utz tñj ri rusamaj. Man tibün quiri'. Nc'atzin que tivoyobej na ri k'ij tok npu'u jun bey chic ri Ajaf Jesús. Rija' nyerelesaj-pe chuvüch sük ri nkubanun ri man nyek'alajin tñj y nyeruk'alajrisaj-pe ri achique c'o pa tak kánima. Y ri Dios jari' c'a tok nbij cheke chikajujunal roj que utz ri xkabanala'.

⁶ Hermanos, ronojel ri xinbij yan tok xinch'o pari' ri hermano Apolos y pa nuvi' yin, xinbij roma ninjo' que nk'ax ta jabel chive ri ye tz'iban can chupan ri rutzij ri Dios. Ninjo' que man tina' que rix c'o juis ik'ij y nkasaj quik'ij ri ch'aka chic.

⁷ Rix ri c'o juis ik'ij nina', ¿achique comi biyon chive que ja rix ri más nim ik'ij? ¿Roma achique ta comi c'a ri ichajin rix ri man ja tñj chuka' ri Dios yo'on-pe chive? Man jun. Y si quiri', man jun nc'atzin-vi que nim ivakün nina'. Xa ta iyon rix, man ta jun c'o ichajin.

⁸ Rix nina' que c'o chic ronojel ichajin y man jun chic ri nc'atzin chive. rix beyoma' chic nina' rix. C'o chic autoridad pan ik'a' nina' y roj man nkuc'atzin tñj chive. Jabel ta ri' si ta c'o chic autoridad pan ik'a', richin que roj nkujoc ta chuka' autoridades iviq'uin rix.

⁹ Yin ninbij que ri Dios rubanun cheke roj apóstoles que manak oc kak'ij chiquivüch conojel. Roj cachi'el achi'a' ri bin que quecamsüs, y conojel nkujquitz'et. Nkujquitz'et-pe ri ángeles y chuka' ri vinük ri yec'o chere'.

¹⁰ Chivüch rix, roj roj nacanük vi c'a chupan ri rusamaj ri Cristo, jac'a rix c'o más etamabül ichajin riq'uin ri Cristo. Chivüch rix, roj xa manak kuchuk'a', jac'a rix juis vi ivuchuk'a'. Chivüch rix, roj xa man jun kak'ij, jac'a rix juis ik'ij.

¹¹ Y ri' ketzij. Roma nkuvayjan, nchaki'j kachi', manak katziek, nkuch'ay, y manak kacho.

¹² Roj juis c'a nkusamüj richin nkach'üc kavay. Y tok c'o ri nyeyok'on kichin, roj xa nkac'utuj ri utz ri nuya' ri Dios pa quivi'. Y tok c'o itzel nquibün ri vinük cheke roma ri rubi' ri Cristo, roj nkacoch'.

¹³ Tok itzel nquibij chikij, roj man jun itzel nkabij cheque. Pa ruq'uexel ri', roj ja ri utz ri nkabij cheque. quibanun c'a pe cheke que manak oc kak'ij. Xa roj cachi'el k'ayis chiquivüch.

¹⁴ Ronojel ri xinbij man richin tñj c'a ninya' iq'uix. Man quiri' tñj. Xaxe ninjo' nyixinpixabaj ba', roma yin ninna' rix cachi'el valc'ual, y juis nyixinjo'.

¹⁵ Ja yin ri xintzijon ri utzilüj tzij richin colonic chive nabey. Rix xitakej ri Jesucristo, ri Jun cha'on-pe y takon-pe roma ri Dios, roma ri tzij ri xintzijoj

chive, y romari' yin xinoc cachi'el jun tata'aj chive rix. Y stape' (aunque) yec'o ta diez mil ri nyetijon ivichin pari' ri Cristo, xaxe yin ri cachi'el itata'.

16 Y romari' ninc'utuj favor chive que tic'uaj jun c'aslen utz, cachi'el ri nuc'aslen yin.

17 Quiri' ninjo' chive, y romari' xintük-e ri hermano Timoteo iviq'uin, richin nuc'uxla'aj chive ri achique rubanic c'aslen riq'uin ri Cristo, ri xiveta-maj can tok xinc'uje' chila' iviq'uin. Yin juis ninjo' ri Timoteo. Rija' cachi'el valc'ual, y chuvüch ri Ajaf ruyo'on-vi ránima. Y cachi'el nbij rija' chive que nc'atzin que rix nic'uaj jun c'aslen utz, quiri' chuka' ninbij yin cheque conojel hermanos, ape' na nquimol-vi-qui' pa rubi' ri Cristo.

18 Yec'o hermanos chi'icojol ri juis quik'ij nquina' y romari' nquinuc que yin ninpokonaj chic nquinapon iviq'uin, nquibij.

19 Pero ri nquibij xa rije' nyenucun-ka quiri', roma yin nquinapon yan iviq'uin, si quiri' nrajo' ri Ajaf. Y tok nquinapon, nyentz'et ri hermanos ri nquina' que juis quik'ij, y man xaxe tütj más ri quitzij ri ninjo' ninvac'axaj. Ri ninjo' ninvetamaj yin, si c'o ri ruchuk'a' ri Dios quiq'uin.

20 Roma jun vinük, si nk'alajin ri ruchuk'a' ri Dios pa ruc'aslen, k'alütj que c'o pa ruk'a' ri Dios. Pero si xaxe ri nch'o, man k'alütj tütj si c'o pa ruk'a' ri Dios.

21 Tok yin nquinapon iviq'uin, ¿achique nijo' que ninbün chive? ¿Rix nijo' comi que nquibechapon chivij roma man utz tütj ri ic'aslen ic'uan, o nijo' que nquinapon iviq'uin riq'uin ronojel vánima nyixinjo'?

5

Ri Pablo nbij cheque ri hermanos aj-Corinto ri achique c'uluman que nquibün roma ri mac ri xbanatüj

¹ Juis c'a rutzijol ri banatajnük chi'icojol rix. Roma c'o jun hermano xquic'ün-ka-qui' riq'uin ri ruca'n rute' pa jay. Y hasta ri vinük ri man que-taman tütj ruvüch ri Dios man jun bey nquibün ta quiri'.

² ¿Man c'uluman tütj comi que más utz nyixbison y nyixok' roma ri rubanun ri hermano ri' y nivele-saj ta e chi'icojol? Pero rix pa ruq'uexel que quiri' ta nibün, xa man jun achique chive. Cachi'el man jun banatajnük chi'icojol.

³ Yin man yinc'o tütj apu iviq'uin, pero ri nu-espíritu c'o-apu iviq'uin. Y romari' xinnuc yan ri achique nc'atzin que nkabün chin ri hermano ri xbanun quiri'.

⁴ Y pa rubi' c'a ri Kajaf Jesucristo, tok nkamol-ki', rix y yin, roma ri nu-espíritu nc'uje-vi-apu iviq'uin, ri Kajaf Jesucristo nuya-vi uchuk'a' pa kak'a' richin nkabün ri c'uluman que nban.

⁵ Tikabana' chin que tel-e chikacojol, y tok rija' c'o chic pa ruk'a' ri itzel-vinük, nutij pokonül. C'ateri' rija' nuya' can ri itzel rurayibül. Ntzolij ta pe ruc'u'x. Man ta nbe pa k'ak', xa ncolotütj ta chupan ri k'ij tok ri Ajaf Jesús npu'u chic jun bey.

⁶ ¿Achique roma rix nik'olaj-ivi' y nina' que utz ic'aslen, y xa man quiri' tütj? Roma c'o ri mac chi'icojol. ¿Man ivetaman tütj c'a que tok niya' k'ij chin ri mac, chanin ninimür? Cachi'el ri nbün ri levadura, xa riq'uin nic' nquiya' chupan ri qui'en

chin nban caxlan vüy, ntoc chupan ronojel ri qui'en. Y quiri' chuka' nbün ri mac, xa riq'uin rix niya' k'ij chin jun, xa quiri' chuka' nquitz'om rubanic conojel.

⁷ Romari' tivelesaj c'a e ronojel ri mac ri c'o chi'icojol, richin que nyixoc cachi'el jun c'ac'a' muban qui'en chin caxlan vüy ri manak levadura riq'uin. Rix ch'ajch'ojrisan chic ri ic'aslen roma ri Cristo tok xcom chuvüch ri cruz. Tok rija' xcamsüs, xban c'a chin cachi'el xban cheque ri ovejas ri xecamsüs pa tak kanimak'ij roj israelitas, ri nbix pascua chin koma roj israelitas.

⁸ Ticanaj c'a can ronojel ri mac y tikachajij-ki' jabel. Tikabana' c'a cachi'el xquibün ri kavinak israelitas. Rije' richin ri nimak'ij rubini'an pascua koma roj israelitas, xquichajij-qui' jabel richin man xquic'ux tüt ri caxlan-vüy ri c'o levadura riq'uin. Quiri' chuka' tikabana' roj, tikachajij-ki' chuvüch ri mac. Tikaya' can rubanic ronojel itzel y man quepu'u chic nojibül ri man ye utz tüt pa kánima. Kojoc c'a cachi'el ri caxlan-vüy ri manak levadura riq'uin. Ketzij ta ronojel ri nkabün y nkabij, man riq'uin tüt ca'i' kapalütj.

⁹ Chupan ri nabey carta ri xintük-e iviq'uin más banun can, xinbij chive que man que'ivachibilaj ri achi'a' y ri ixoki' ri nquicanola-qui' richin nquibün quimac.

¹⁰ Y tok yin xinbij quiri', pari' hermanos xinch'o-vi. Y man xinch'o tüt pa quivi' ri vinük ri man quitaken tüt ri Jesucristo. Vinük ri c'a yec'o chupan ri mac. Ri achi'a' y ri ixoki' ri nquicanola-qui' richin nquibün quimac. Vinük ri c'a ncajo' que ronojel quiq'uin ta rije' c'o-vi. Nye'elek', y c'a

nquiya' chuka' quik'ij dios (tiox) ri man ye ketzij tñj. Yin, man pari' tñj c'a ri vinük re' xinch'o-vi, roma richin que nkajüch ta e ki' roj quiq'uin rije', nc'atzinej que nkujel-e chuvüch ri ruch'ulef.

11 Ri xinjo' xinbij chive rix chupan ri nabey carta ri' ja ri man tivachibilaj jun hermano ri nbün rumac quiri'. Man c'a tivachibilaj jun achi ri nbij que rija' hermano y xa nc'uje' riq'uin jun ixok ri xa man rixjayil tñj, y quiri' chuka' man tivachibilaj jun ixok ri nbij que rija' hermana y xa nc'uje' riq'uin achi ri man rachijil tñj. Y quiri' chuka' ri nyejo'on que ronojel quiq'uin ta rije' c'o-vi, ri nyeyo'on quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tñj, ri nyeyok'on, ri nyek'abür, y ri nye'elek'. Si nquibij que ye hermanos y xa nquibün quimac quiri' man que'ivachibilaj, y chuka' ninbij nixta quixva' quiq'uin. ¿Achique roma rix xa ximestaj ri xintz'ibaj chupan ri nabey carta ri'?

12 Jac'a pa quivi' ri vinük ri man quitaken tñj ri Cristo, man pa nuk'a' tñj yin c'o-vi richin que ninbün juzgar pa quivi' roma ri c'aslen ri quic'uan. Xa ja ri hermanos ri nquibün quimac ri nc'atzin que nyekatz'et, roma rije' yec'o-vi chikacojol.

13 ¿Y achique roma vocomi nich'üc-ivi' y nibij que jabel utz ic'aslen? Y xa man quiri' tñj roma c'o chi'icojol ri jun achi ri quic'uan-qui' riq'uin ruca'n rute', y man jun achique nibij chin. Ri vinük ri man quitaken tñj y man chi'icojol tñj yec'o-vi, ja ri Dios ri nbün juzgar pa quivi' rije'. Jac'a ri jun hermano re' ri c'o chi'icojol y ntajin chubanic ri itzel, nc'atzin que tivelesaj-e chi'icojol.

6

Tok yec'o ye ca'i' quitaken ri Cristo ncajo' nquibün ruchojmil jun oyoval chiquicojol, man quebe c'a chiquivüch jueces ri man quitaken tütj ri Cristo

¹ ¿Achique comi roma rix tok c'o jun hermano c'o rubanun chive xa choj nyixbe quiq'uin jueces ri man quitaken tütj ri Cristo, y man nyixbe tütj quiq'uin ri hermanos richin que ja ta ri je' ri nyebanun ruchojmil ri oyoval c'o chi'icojol? ¿Man ivetaman tütj c'a que xa jun q'uixaj que rix nibün quiri' chin jun hermano?

² ¿Man nyixtiquer tütj comi c'a nichojmirsaj ri oyoval ri nyebanatütj chi'icojol? ¿Man ivetaman tütj c'a que napon na ri k'ij tok konojel roj ri lok'olütj tak ralc'ual ri Dios nkabün juzgar pari' ri ruch'ulef?

³ ¿Man ivetaman tütj c'a que napon ri k'ij tok roj nkabün juzgar pa quivi' ri ángeles? Y si quiri', ¿achique c'a roma man nkutiquer tütj nkabün juzgar pa quivi' oyoval ri nyebanatütj chikacojol chupan ri kac'aslen chuvüch ri ruch'ulef?

⁴ Y si c'o ri nbanatütj chiquicojol ca'i' hermanos, chivüch c'a rix tapon-vi. Roma hasta ri más manak oc quik'ij chiquicojol ri hermanos nyetiquer nquibün juzgar.

⁵ Ninbij quiri' chive richin quiri' quixq'uix ba'. ¿Man jun comi hermano chi'icojol ri c'o ta retaman richin nbün nuchojmirsaj jun oyoval chiquicojol ye ca'i' hermanos?

⁶ Pero pa ruq'uexel que quiri' ta ibanun, ri hermanos xa quitz'amon nyequikasaj hermanos

chiquivüch jueces. Y ri jueces ri' xa man quitaken tüt ri Cristo.

⁷ Man utz tüt c'a nbün chive que nye'ikasaj hermanos chiquivüch jueces. ¿Man más tüt comi utz que man jun ri nibün rix tok c'o ri nbix chive y c'o ri nban chive? ¿Man más tüt comi utz que rix niya' k'ij que tiquelek'aj na e ri achique chive ri ichajin, que chuvüch nye'ikasaj hermanos chiquivüch jueces?

⁸ Pero rix xa man quiri' tüt nibün. Pa ruq'uexel ri', xa ja rix ri nyixbanun ri itzel y ri elek' ri'. Y rix cheque c'a ri hermanos nibün-vi.

⁹ ¿Man ivetaman tüt c'a que ri man choj tüt quic'aslen xa man nye'ichinan tüt quiq'uin ri yec'o pa ruk'a' ri Dios? Man tich'üc-ka-ivi'. Ri vinük ri man ye c'ulan tüt y nquicanola-qui' richin nquibün quimac, man nye'ichinan tüt quiq'uin ri yec'o pa ruk'a' ri Dios. Y quiri' chuka' nquic'ulachij ri nquiya' quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tüt, ri achi'a' ri c'o quixjaylal ri nquicanoj jun chic ixok, ri ixoki' ri c'o cachijlal ri nquicanoj jun chic achi, y ri achi'a' ri man nyequijo' tüt chic ixoki' y xa quiq'uin chic achi'a' nyec'uje-vi, man nye'ichinan tüt quiq'uin ri yec'o pa ruk'a' ri Dios.

¹⁰ Y quiri' chuka' ri nyebanun elek', ri nyejo'on que ronojel quiq'uin ta rije' c'o-vi, ri nyek'abür, ri nyeyok'on, y ri nyecamsan richin nquibün elek', man nye'ichinan tüt quiq'uin ri yec'o pa ruk'a' ri Dios.

¹¹ Y tok rubanun can, rix c'ayuf ri c'aslen ri xic'uaj y yec'o chive rix ri xebanun mac ri xinbij yan ka. Jac'a ri vocomi ch'ajch'oj chic ri ivánima, rix richin chic ri Dios, y man jun chic imac ri

nk'alajin chuvüch rija'. Quiri' ri favor ri xic'ul roma ri Ajaf Jesús y ri Lok'olüj Espíritu richin ri ka-Dios.

Ri Dios man nrajo' tuj que nkac'uaj jun itzel c'aslen

¹² Yec'o ri nyebin que roj libre y utz nkabün achique na ri nkajo'. Pero yin ninbij que man ronojel tuj ri nkabün c'o utz ri nuc'ün-pe. Romari' yin man ninjo' tuj nbe vánima chirij achique na, roma man ninjo' tuj que nquika' pa ruk'a'.

¹³ Y ri nquibij rije' que ri Dios xbün ri vüy richin ri kapan y ri kapan richin que nuc'ul ri vüy, ri' ketzij vi. Pero napon ri k'ij tok ri kapan y ri kach'acul nq'uis, roma ri Dios quiri' xbün cheque. Pero ri Dios nuya' chic jun kach'acul c'ac'a'. Ri Ajaf Dios xojrubün richin que nkujoc richin rija' y rija' kichin roj. Y man xojrubün tuj richin que nkac'uaj jun itzel c'aslen. Man nrajo' tuj que ri achi'a' y ri ixoki' nquicanola-qui' richin nyemacun.

¹⁴ Y cachi'el c'a xbün ri Dios chin ri Ajaf Jesús que xc'astüj-e chiquicojol ri caminaki', quiri' chuka' nbün cheke roj. Nkuruc'asoj c'a riq'uin ri ruchuk'a'. Quiri' nbün tok napon ri k'ij.

¹⁵ ¿Man ivetaman tuj c'a rix que rix ruk'a-rakün ri Cristo? Y si jun ibanun riq'uin ri Cristo, ¿utz comi que nyixel-e riq'uin rija' y nyixoc ruk'a-rakün jun ixok ri xa man utzilüj c'aslen tuj ruc'uan? Man utz tuj.

¹⁶ Roma si rix nyixapon riq'uin jun ixok quiri', rix jun nibün riq'uin. Cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri Dios ri tz'iban can: Ri achi y ri ixok xa jun nquibün chi ca'i'. Quiri' ri tz'iban can.

¹⁷ Pero si rix c'o riq'uïn ri Ajaf, jun ibanun riq'uïn rija'.

¹⁸ Y rija' nrajo' que rix achi'a' y rix ixoki' man ticanola-ivi' richin nyixmacun. Roma ri mac ri' juis itzel. Juis c'a q'uiy ruvüch mac c'o, pero man jun chic mac ri nuyoj ri vinük, cachi'el nbün ri jun mac re'.

¹⁹ ¿Man ivetaman tuj c'a que rix racho ri Lok'olüj Espíritu? Rija' petenük riq'uïn ri Dios, y pa tak ivánima c'o-vi. Y romari' man utz tuj que rix nibün achique na ta ri nijo'.

²⁰ Rix xa pa ruk'a' chic c'a ri Dios rixc'o-vi. Xixru-lok' yan. Y romari' ri ich'acul y ri i-espíritu ye richin chic rija'. Que'icusaj c'a chi ca'i' richin niya' ruk'ij.

7

Ri achique c'uluman que nquibün ri ye c'ulan y ri man ye c'ulan tuj

¹ Vocomi ninjo' c'a nquich'o ba' pari' ri na'oj ri ibin-pe chupan ri carta ri xitük-pe chuve. Y yin ninbij que jun vinük más ta utz que man ta nc'ule': Ri ixok man ta nucanoj rachijil y ri achi man ta nucanoj rixjayil.

² Pero chuka' ri itzel-vinük juis nsamüj, y nutij ruk'ij richin nbün cheque ri achi'a' y ri ixoki' que nquicanola-qui' richin nquibün quimac. Y romari' más ta utz que ronojel achi tic'uje' rixjayil y ronojel ixok tic'uje' rachijil.

³ Y nc'atzin c'a que ri rurayibül ri achi ntoc richin ri ixok y ri rurayibül ri ixok ntoc richin ri achi.

⁴ Ri ixok man ntiquer tüt nbij que ri ruch'acul richin rija', roma richin vi ri rachijil. Y quiri' chuka' ri achi, man ntiquer tüt nbij que ri ruch'acul richin rija', xa richin vi ri rixjayil.

⁵ Romari' ri ixok man tuk'üt ri rurayibül ri rachijil, y quiri' chuka' ri achi man tuk'üt ri rurayibül ri rixjayil. Pero si rije' ncajo' nquibün orar más, utz que nquiya' chiquivüch que nquik'üt-qui' richin ri quirayibül richin jun ca'i-oxi' k'ij. Pero man utz tüt que richin juis q'uiy k'ij nquibün quiri', roma riq'uin ba' man nquicoch' tüt y ri itzel-vinük nbün chin ri achi que nbe riq'uin jun chic ixok y nbün chin ri ixok que nbe riq'uin jun chic achi.

⁶ Y ri xinbij, utz que nibün. Pero chuka' man ninbij tüt chive que quiri' nc'atzinej que nibün rix.

⁷ Yin ninbij que galán ta utz, que conojel ye cachi'el ta yin, que nquicoch' man ta nyec'ule'. Pero chikajujunal man junan tüt ri ruspan-pe ri Dios cheke, y romari' jun vi ri jun y jun vi chic ri jun.

⁸ Yin ninbij que ri man ye c'ulan tüt, más ta utz que man ta nyec'ule', y quiri' chuka' ninbij cheque ri malcani'a', que más ta utz man ta nyec'ule' chic. Más ta utz que choj nyec'uje' quiri', cachi'el yin.

⁹ Pero si man nquicoch' tüt, más ta utz nyec'ule'. Roma más utz nyec'ule' que chuvüch nc'at ri cáñima chin ri quirayibül.

¹⁰ Vocomi c'o ri ninjo' ninchilabej cheque ri ye c'ulan chic. Y ri ninbij cheque man viq'uin tüt yin petenük-vi. Xa riq'uin ri Ajaf Dios petenük-vi: Que ri ixoki' ye c'ulan man tiquijüch-qui' quiq'uin ri cachijlal.

11 Pero si c'o jun ixok ri nujüch-ri' riq'uin ri rachijil, man c'a tucanoj jun chic achi. Si man nrajo' tuj nc'uje' ruyon, xa tuc'ama' chic ruvüch ri rachijil y titzolij chic riq'uin. Y quiri' chuka' ri achi'a', man tiquijüch-qui' quiq'uin ri quixjaylal.

12 Y chuka' c'o ca'i-oxi' tzij ri ninjo' ninbij chin ri jun hermano ri xutakej ri Cristo tok c'ulan chic, roma ri Ajaf man jun tuj xuk'alajrisaj can pari' ri achique utz nbün jun hermano tok quiri' nuc'ulachij. Si ja ri achi xutakej ri Cristo tok c'ulan chic y ri ixok man rutaken tuj, pero ri ixok nrajo' nc'uje' riq'uin, ri hermano man c'a tujüch-ri' riq'uin ri rixjayil.

13 Y si ja ri ixok ri xutakej ri Cristo y ri achi man rutaken tuj, pero ri achi nrajo' nc'uje' riq'uin, ri hermana man c'a tujüch-ri' riq'uin ri rachijil.

14 Roma si jun achi ri xa man rutaken tuj ri Cristo y ri rixjayil rutaken, y ri achi nrajo' nc'uje' riq'uin ri rixjayil, ri Dios juis nbün bendecir rija'. Juis nujoyovaj ruvüch roma ri rixjayil rutaken. Y si xa ja ri ixok ri man rutaken tuj y ri rachijil rutaken, y ri ixok nrajo' nc'uje' riq'uin ri rachijil, ri Dios juis nbün bendecir chuka' rija', y juis nujoyovaj ruvüch roma ri rachijil rutaken. Y ketzij vi que quiri', roma xa ta man ta ketzij y man ta quiri' chuvüch ri Dios, ri calc'ual ta ri vinük ri' man ta ye richin ri Dios. Pero xa man quiri' tuj, ri calc'ual rije' xa ye richin vi ri Dios.

15 Pero si ri achi man rutaken tuj, y nrajo' nujüch-ri' riq'uin ri rixjayil ri rutaken ri Cristo, tujacha' c'a ri' riq'uin, y ri rixjayil man tuna' que ja rija' ri c'o rumac. Y quiri' chuka' si ri ixok man rutaken tuj, y nrajo' nujüch-ri' riq'uin ri rachijil ri

rutaken ri Cristo, tujacha' c'a ri' riq'uin, y ri rachijil man tuna' que ja rija' ri c'o rumac. Roma ri Dios xojroyoj richin xojoc ralc'ual y man nrajo' tuj que nkabün oyoval. Rija' nrajo' que c'o ta uxlanen pa tak kánima.

¹⁶ ¿Achique avetaman rat ixjayil, que riq'uin c'a ba' xa avoma rat ncolotuj ri avachijil? ¿Y achique avetaman rat achijil, que riq'uin c'a ba' xa avoma rat ncolotuj ri avixjayil?

¹⁷ Ri c'ac'a' c'aslen ri nuya' ri Dios cheke man nbij tuj c'a que tikajüch-ki'. Ri c'ac'a' c'aslen nrajo' que ja ri nkubanun ri man ye utz tuj quekaya' can. Xa nbij c'a que nkuc'uje' can cachi'el tok xojoyox roma ri Dios. Y ri ye ruyo'on y ye ruspan ri Ajaf Dios cheke, man quekajül. Xa quekucusaj c'a chi utz. Yin quiri' nuchilaben cheque ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios ronojel lugar.

¹⁸ ¿Yec'o chive rix ri banun circuncisión cheque tok ri Dios xeroyoj richin xe'oc ralc'ual? Si quiri', quiri' quec'uje' can. ¿Yec'o chuka' chive rix ri man banun tuj circuncisión cheque tok ri Dios xeroyoj richin xe'oc ralc'ual? Si quiri', rije' chuka' quec'uje' can quiri'.

¹⁹ Roma man jun nbün si banun ri circuncisión cheke, o si man banun tuj. Ri nc'atzin ja ri nkatakej ri rubin can ri Dios.

²⁰ Ri c'ac'a' c'aslen ri nuya' ri Dios cheke man ja tuj c'a ri' ri nbij que tikaya' can, ri c'ac'a' c'aslen nrajo' c'a que ja ri nkubanun ri man ye utz tuj ri quekaya' can. Xa nbij c'a que nkuc'uje' can cachi'el tok xojoyox roma ri Dios.

²¹ ¿Yec'o chive rix ri xa ye lok'on tak samajela' y ye ximil pa samaj tok ri Dios xeroyoj richin que

xe'oc ralc'ual? Si quiri', man quebison. Pero si nyetiquer nye'oc libre, más utz.

²² Rix ri man rix libre tñj tok xixoyox roma ri Ajaf, nkutiquer nkabij que vocomi rix libre chic, roma rix richin chic ri Ajaf Jesucristo. Jac'a rix ri rix libre tok xixoyox roma rija', nkutiquer nkabij que vocomi man rix libre tñj chic, roma rixc'o chic chuxe' rutzij ri Ajaf Jesucristo.

²³ Rix pa ruk'a' chic c'a ri Jesucristo rixc'o-vi. Xixrulok' yan. Romari' quixc'uje' c'a pa ruk'a' rija' y man tirayij chic que nixim-ivi' chuxe' tzij ri xa quichin vinük.

²⁴ Hermanos, ri c'ac'a' c'aslen ri nuya' ri Dios cheke, man nbij tñj c'a que nc'atzinej que tikajala' ronojel. Ri c'ac'a' c'aslen nrajo' c'a que ja ri nkubanun ri man ye utz tñj, quekaya' can. Xa nbij c'a que nkuc'uje' can cachi'el tok xojoyox roma ri Dios, y man tikamestaj chuka' que jun chic kabanun riq'uin ri Dios.

²⁵ Y vocomi ninjo' nquich'o c'a ba' pari' ri ic'utun-pe chuve, ri achique c'uluman que nibün quiq'uin ri xtani' y ri alabo'. Ri ninjo' c'a ninbij cheque rije', pa vánima c'a npu'u-vi. Roma ri Ajaf man jun xuk'alajrisaj tñj can pa quivi' rije', ri achique ta c'uluman que nquibün. Y ri ninbij, c'o-vi c'a rakalen y c'uluman que niya' ivánima riq'uin, roma ri Ajaf xuya' ri utzilüj rusipanic chuve y xinruya' pa rusamaj.

²⁶ Yin ninnuc que roma juis ye c'ayuf ri k'ij rojc'o vocomi, más utz nkuc'uje' cachi'el kabanun.

²⁷ Romari' ri hermano ri c'o chic rixjayil, tic'uje' c'a riq'uin. Y ri hermano ri manak rixjayil, tic'uje'

can quiri'.

²⁸ Roma si yec'o ri nyec'ule', nquitij pokonül, y yin man ninjo' tütj que rix nic'ulachij quiri'. Pero chuka' si c'o jun hermano ri nrajo' nc'ule', tic'ule' c'a, man mac tütj. Y quiri' chuka' jun xtün, si nrajo' nc'ule', tic'ule' c'a.

²⁹ Pero man timestaj c'a hermanos, que xa man q'uiy tütj chic tiempo nkuc'uje' chere' chuvüch ri ruch'ulef. Romari' ri hermanos ri c'o quixjaylal man tiquiya' k'ij que roma ri ye c'ulan chic romari' man nquibün tütj chic ri achique nrajo' ri Dios.

³⁰ Y ri nyebison, man tiquiya' k'ij que ri bis nbün cheque que man nquibün tütj chic ri achique ri nrajo' ri Dios. Y quiri' chuka' ri nyequicot, man tiquiya' c'a k'ij que ri quicot nbün cheque que chuka' man nquibün tütj chic ri rurayibül ri Dios. Y ri juis lok'oj nquibün, man tiquiya' k'ij que ri lok'oj ri' nbün cheque que man nquibün tütj chic ri nrajo' ri Dios.

³¹ Y quiri' chuka' ri nye'ucusan ri c'o chuvüch ri ruch'ulef, man c'a tiquiya' k'ij que jari' ri nbanun cheque que man nquibün tütj chic ri achique nrajo' ri Dios. Roma ronojel ri nkatz'et chuvüch ri ruch'ulef xa nq'uis.

³² Yin man ninjo' tütj c'a que rix juis c'ayuf y pena nbün ri ic'aslen chivüch, y romari' man nyixtiquer tütj nibün ri nrajo' ri Dios. Ri achi ri man c'ulan tütj más ntiquer nunuc ri achique nrajo' ri Ajaf, y nutij-vi ruk'ij richin nbün ri achique nka' chuvüch ri Ajaf.

³³ Pero ri achi c'ulan man más tütj ntiquer nunuc ri achique nrajo' ri Ajaf, roma ja ri rusamaj chuvüch ri ruch'ulef nunuc, y nutij ruk'ij richin

nbün ri achique nc'atzin cheque chi ca'i' riq'uin ri rixjayil.

³⁴ Y quiri' chuka' ri xtün, man junan tüt riq'uin jun ixok c'ulan. Ri xtün más ntiquer nunuc ri achique ri nrajo' ri Ajaf, nujüch-vi-ri', nuya-vi ri ránima y ri ruch'acul pa rusamaj ri Ajaf. Jac'a ri ixok c'ulan, man más tüt ntiquer nunuc ri achique nrajo' ri Ajaf, roma ja ri rusamaj chuvüch ri ruch'ulef nunuc y nutij ruk'ij richin nbün ri achique nc'atzin cheque chi ca'i' riq'uin ri rachijil.

³⁵ Ri xinbij chive, richin nyixinto' y man richin tüt nyixink'üt. Yin ninjo' que rix nic'uaj ta jun c'aslen ri jabel y man ta jun ri ntoc chupan, richin que ja ta ri nrajo' ri Ajaf ri nibün rix.

³⁶ Pero si xa c'o c'a jun tata'aj ri man ruyo'on tüt ri rumi'al richin nc'ule', y ri xtün xa c'o chic rujuna', y ri tata'aj nutz'et que man c'uluman tüt ri rubanun, que man ruyo'on tüt k'ij chin ri rumi'al richin nc'ule', y nutz'et que ri xtün xa nrajo' nc'ule', tuya' c'a k'ij chin richin nc'ule', roma xa manak rumac nbün, si nuya-e richin nc'ule'.

³⁷ Pero si nutz'et ri tata'aj que ri rumi'al man nc'atzin tüt que nc'ule', y ri xtün man nrajo' tüt chuka' nc'ule', si quiri', ri tata'aj utz ri nbij que man tic'ule' y utz ri nbün.

³⁸ Ri tata'aj ri nuya' ri rumi'al richin nc'ule', utz ri nbün. Jac'a ri tata'aj ri man nuya' tüt ri rumi'al richin nc'ule', más utz nbün que chuvüch ri jun ri nuya-e ri rumi'al richin nc'ule'.

³⁹ Jun ixok c'ulan, ximon-vi riq'uin ri rachijil y man ntiquer tüt nujüch-ri' riq'uin tok c'a c'üs na. Ri ley ri xuya' ri Dios richin ri Moisés quiri' vi

nbij. Pero si ncom-e ri rachijil, nujüch-ri' riq'uin, y c'ateri' utz que nc'ule' riq'uin jun chic achi, si quiri' nrajo' rija'. Xaxe nc'atzin que nc'ule' riq'uin jun achi ri rutaken chic ri Ajaf.

⁴⁰ Pero yin ninbij que jun ixok malca'n más ta utz que man nc'ule' tüt jun bey chic roma más quicot chin rija' si nc'uje' can ruyon. Y yin ninnuc que quiri' chuka' nrajo' ri Lok'olüj Espíritu richin ri Dios ri c'o viq'uin.

8

Ri Pablo nch'o pari' ri ti'ij ri ye sujun chic chiquivüch dios (tiox) ri man ye ketzij tüt

¹ Y vocomi ninjo' nquich'o c'a ba' pari' ri ic'utun-pe chuve, roma ri ti'ij quichin chico ri nyecamsüs richin nisuj cheque dios ri xa man ye ketzij tüt. Rix riq'uin ba' ninuc que ivetaman ri achique nc'atzin que nibün, roma c'o etamabül iviq'uin, y ninimirsaj-ivi'. Jac'a yin ninbij que más ta utz que nkajola-ki', roma si nkajola-ki' q'uiy samaj nbün pa tak kac'aslen richin nkuq'uiy.

² Ri nunucun que juis q'uiy etamabül c'o riq'uin, xa man quiri' tüt, roma man jun vinük ri tz'aküt ta ri etamabül ri c'o riq'uin. Xa chi jumul nc'atzin que nretamaj más.

³ Chuvüch ri Dios ja ri nkajo' rija' ri c'o rakalen y man ja tüt ri etamabül. Si ketzij nkajo' ri Dios, nk'alajin que roj richin chic rija', y rija' retaman kavüch.

⁴ Vocomi ninjo' c'a nquitzijon pari' ri ti'ij quichin chico ri nyecamsüs richin nisuj cheque dios (tiox) ri xa man ye ketzij tüt. Rix nibij que man jun nbün,

si nic'ux ri ti'ij ri', roma etaman que xaxe jun Dios c'o, y ri vachbül xa ye man jun nyec'atzin.

⁵ Y etaman chuka' que yec'o vinük ri nyebin que yec'o ch'aka chic dios (tiox). Yec'o dios (tiox) chere' chuvüch ri ruch'ulef, y yec'o dios (tiox) chila' chicaj, nquibij. Ye q'uiy c'a ri', xa ja ri man ye ketzij dios (tiox) tuj y man ye ketzij ajaf tuj.

⁶ Jac'a roj ketaman que xaxe jun Dios c'o, ri Tata'ixel. Riq'uin c'a rija' petenük-vi ronojel, y nrajo' que roj nkaya' ruk'ij. Ketaman que xaxe jun Ajaf c'o, ri Jesucristo. Xaxe roma rija' tok c'o ronojel. Xaxe roma rija' tok c'o kac'aslen.

⁷ Pero man conojel tuj hermanos quietaman que ri vachbül xa man jun nyetiquer nquibün. Yec'o hermanos ri xquiya' quik'ij ri vachbül tok rubanun can, ri cánima nuna' que si nquic'ux ri ti'ij ri sujun cheque ri vachbül, riq'uin ri' nquiya' ruk'ij ri vachbül. Y romari' man ncajo' tuj nquic'ux, roma ri cánima nbij cheque que mac vi. Man jani tik'ax cheque jabel.

⁸ Ketzij que man ja tuj ri nkac'ux ri nbanun cheke que nkuka' chuvüch ri Dios. Si nkac'ux ri ti'ij ri sujun cheque ri vachbül, man nbün tuj cheke que más ta nkuka' chuvüch ri Dios, y si man nkac'ux tuj, man nbün tuj cheke que man ta nkuka' chuvüch rija'.

⁹ Kiq'uin c'a roj c'o-vi. Pero si nkac'ux, y nkurutz'et jun hermano ri xa man jani tik'ax chin jabel, nkabün chin que ntzak pa mac.

¹⁰ Roj ketaman que man jun nbün cheke si nkac'ux. Pero si c'o jun hermano ri man jani tik'ax chin jabel, y nkurutz'et ta que rojc'o pa racho jun vachbül, y nkurutz'et ta que nkac'ux ri ti'ij ri sujun

cheque ri vachbül, nkabün c'a chin ri hermano ri' que nuc'ux chuka', stape' (aunque) ri ránima nbij que man utz tütj.

¹¹ Jac'a roj ri nkubanun chin si ntzak. Roj keta-man que man jun nbün cheke si nkac'ux ri ti'ij ri sujun cheque ri vachbül, pero riq'uin ba' c'o nbün chin jun hermano ri man jani tik'ax chin jabel. Y si quiri', c'ayuf, roma ri Cristo xa roma chuka' ri jun ri' tok xcom.

¹² Y roma roj quiri' nkabün cheque ri hermanos, que nyekasoc y nyekatzük ri hermanos ri man jani tik'ax jabel ri rutzij ri Dios cheque, xa chirij c'a ri Cristo nkacatütj-vi y nkumacun chuvüch.

¹³ Romari' yin man ninc'ux tütj ti'ij, si nintz'et que nbün chin jun hermano que ntzak. Man ninjo' tütj que voma ta yin ntzak jun hermano.

9

Ri Pablo apóstol vi y romari' c'uluman chuka' que c'o nuc'ul cheque ri hermanos

¹ ¿Nk'alajin comi que yin man yin libre tütj, roma ri tzij ri xinbij chive? Man quiri' tütj. Yin man yinc'o tütj chuxe' rutzij jun vinük. Rix ivetaman que yin yin jun apóstol. Yin xintz'et chuka' ruvüch ri Kajaf Jesús. Y tok rix xitakej ri Ajaf, ri rutzij ri xintzijojej chive, xsamütj-vi pa tak ic'aslen y xujül ri ibanun.

² Si chiquivüch ch'aka yin man yin apóstol tütj, chivüch rix man quiri' tütj. Roma riq'uin ri xitakej ri Ajaf Jesús tok yin xintzijojej chive, ja rix c'a nyixbanun que nk'alajin que yin yin jun ru-apóstol ri Ajaf.

³ Y yin c'o c'a ri ninjo' ninbij cheque ri nyebin que man utz tütj ri ninbün.

⁴ ¿Achique nibij rix? ¿Roj ri rusamajela' ri Dios, man utz tütj comi chuka' que nkuva'?

⁵ ¿Man utz tütj comi que ntabün cachi'el ri hermano Pedro y ri ch'aka chic apóstoles? Roma rije' ye c'ulan quiq'uin ixoki' ri ye hermanas, y ri quixjaylal nyebe quiq'uin tok nyebe chubanic ri rusamaj ri Dios. Y quiri' chuka' nquibün ri ye ruchak' ri Kajaf Jesús.

⁶ ¿Man utz tütj comi que yin y ri Bernabé nkutzukütj coma ri hermanos? ¿O xaxe comi roj ca'i' nc'atzinej que nkusamütj richin nkach'üc ri kavay, tok ri ch'aka chic rusamajela' ri Dios nyetzukütj? Man quiri' tütj. Roj chuka' xa c'uluman-vi que nkutzukütj.

⁷ ¿Achique nibij rix? ¿C'o comi jun soldado ri xa ja ri rutumin rija' ri nucusaj y xa man ntoj tütj? ¿O c'o comi jun achi ri ruticon uva y xa man ja tütj ri' ri nyo'on ruvay? ¿O c'o ta chuka' comi jun yuk'uy quichin chico, ri man roma tütj ri leche nva'?

⁸ ¿Achique comi roma tok ninc'uxla'aj re' chive, ninuc rix? ¿Xaxe comi roma quiri' nbanatütj chuvüch ri ruch'ulef tok quiri' ninbij yin chive? ¿Man quiri' tütj comi chuka' nbij chupan ri ley ri xuya' ri Dios richin ri Moisés?

⁹ Ri ley tz'iban can ri xuya' ri Dios richin ri Moisés, nbij: Ri chico tok nsamütj c'uluman que niya' k'ij chin que nuc'ux ruvay. Man tixim ruchi'. Quiri' nbij ri ley ri'. ¿Achique ninuc rix? ¿Quiri' xbij ri Dios roma comi xe oc ri chico nujoyovaj quivüch? Man quiri' tütj.

10 Rija' xbij quiri' roma nrajo' que roj rusamajela' nkutzukutüj. Cachi'el nbün jun achi ri nusamajij ri ulef, rija' c'uluman nroyobej ri k'ij tok c'o nuc'ul roma ri rusamaj. Y quiri' chuka' ri nch'ayon ru-trigo, nroyobej c'a que c'o ri nuya' chin.

11 Y si roj xkatic pa tak ivánima ri rutzij ri Dios ri xa man nq'uis tütj, y romari' q'uiy utz ivilon riq'uin, ¿q'uixaj ta comi que roj c'o ri nkac'ün chi ik'a', y xa cosas ri nyeq'uis ri nyekac'ün chi ik'a'?

12 Roma yec'o ch'aka chic rusamajela' ri Dios ri c'o quic'amon iviq'uin, ¿man más tütj comi c'uluman que nkac'ul roj chuka' jun to'onic ivichin rix?

Man riq'uin tütj ri' roj man kac'utun tütj jun to'onic chive, roma man nkajo' tütj que ri utzilütj rutzij ri Cristo man ta chic nbiyin rutzijoxic. Roma xa c'o ta tzij xepu'u chikij. Y romari' roj kacocho' on ronojel.

13 Pero si ta xkac'utuj, man ta itzel chuka' man itzel tütj chuka', roma quiri' xquibün ri xesamüj pa racho ri Dios pa tinamit Jerusalén. Ri xesamüj chiri' xquic'ux c'a quivay roma ri xquic'uala-apu ri vinük pa racho ri Dios. Y quiri' chuka' tok ri vinük xquic'uaj-apu jun chico o jun chic cosa richin que ri sacerdotes xquiya' chin ri Dios pari' ri altar, ri sacerdotes ri' c'o-vi ba' xquic'ün can richin nquic'ux, y rix jabel ivetaman que quiri'.

14 Y quiri' chuka' ri ruchilaben can ri Ajaf, que ri nyetzijon ri utzilütj tzij richin colonic, ronojel ri nc'atzin cheque, ja ri quitaken chic ri utzilütj tzij ri', ri queyo'on cheque.

15 Jac'a yin man jun ri nuc'utun ta chive, y chuka'

man ninbij tñj ronojel re' richin quinivilij. Más ta utz nquicom que chuvüch ninbün quiri'. Roma yin juis nquiquicot que man jun ri nuc'utun chive, y man ninjo' tñj c'a que c'o ta jun ri nrelesan ri rayibül re' viq'uin.

¹⁶ Roma si ta yin xa nuc'utun ta rajil ri samaj nubanun chi'icojol, man ta c'o quicot pa vánima. Xaxe ta ri samaj ri k'aton-pe pa nuvi' roma ri Dios, xaxe ta oc ri' ri ninbün. Pero yin c'o c'a ba' más ri ninbün, y ri' ja ri man jun nuc'utun chive richin nquinito'. Nquitajin c'a chutzijosic ri utzilüj tzij richin colonic. Nc'atzinej que ninbün ri samaj ri'. Si man ninbün tñj, c'ayuf chuve yin.

¹⁷ Si ja ta yin ri xincanoj nusamaj, c'o ta vajil ninc'utuj chive, roma ri samaj ri ninbün iviq'uin. Pero xa man quiri' tñj. Ri samaj ri ninbün, ja vi ri Dios ri xyo'on chuve.

¹⁸ ¿Y man jun comi ri ninch'üc roma ninbün ri samaj ri'? C'o. Ri ninch'üc ja ri quicot ri nuya' pa vánima que man jun vajil ninc'utuj roma nink'alajrisaj ri utzilüj rutzij ri Cristo ri nc'amon-pe colonic, stape' (aunque) c'uluman ta, si xinc'utuj ta.

¹⁹ Yin man yin ximil tñj c'a chuxe' rutzij jun vinük richin que ja ta rija' ri nbin chuve achique ri nc'atzinej que ninbün riq'uin ri samaj. Yin pa vánima c'a xalüx-vi que c'uluman que ninbün ri achique ri nka' chiquivüch conojel y yec'o ta más ri nyetaken richin ri Cristo.

²⁰ Tok nquic'uje' chiquicojol ri nuvinak israelitas, yin israelita vi ninna' yin, roma nurayibül que nquitakej ri Cristo. Rije' chuxe' ri ley ri xuya' ri Dios richin ri Moisés yec'o-vi, y yin man

yinc'o tüt chic chuxe' ri ley ri'. Pero tok nquic'uje' chiquicojol, ninbün ri ncajo' rije', roma ninjo' que nquitakej ta ri Cristo.

²¹ Y tok nquic'uje' chiquicojol ri vinük ri man ye israelitas tüt, ri man yec'o tüt chuxe' ri ru-ley ri Moisés, man yin israelita tüt ninna' yin. Quiri' ninbün roma ninjo' que rije' nquitakej ta ri Cristo. Pero chuka' man ninbij tüt que ninmestaj can ri ru-ley ri Dios tok nquic'uje' chiquicojol ri vinük ri', man quiri' tüt, ninbün-vi ri nbij ri ley ri xuc'ün-pe ri Cristo.

²² Quiq'uin vi c'a conojel ninbün quiri', nintij nuk'ij que ye q'uiy ta ri nyecolotüt voma yin. Y tok nquic'uje' chiquicojol ri hermanos ri man jani tik'ax cheque jabel ri nojibül ri ye mac vi y achique nojibül ri xa man ye mac tüt, yin man ninbün tüt c'a achique na ri ninjo'. Ri nojibül ri xa mac chiquivüch rije' man ninbün tüt. Quiri' ninbün roma man ninjo' tüt que nyetzak.

²³ Ninbün ronojel ri' roma ninjo' que ye q'uiy ta nyetaken ri utzilüt zij richin colonic. Man ninjo' tüt c'a que nuyon yin ri nquic'ul ri utz ri nyeruc'ün-pe ri zij ri'. Ninjo' que konojel ta c'a nkuc'ulun.

²⁴ Rix jabel ivetaman que pa jun atz'anin cachi'el ri nquitajla' canin, conojel nquitij quik'ij, pero xaxe oc jun ri nch'acon. Y quiri' chuka' c'uluman que nbanatüt chikacojol roj, tikatija' kak'ij richin que nkach'üc ri utzilüt sipanic ri nuya' ri Dios.

²⁵ Ri nye'oc c'a pa jun atz'anin cachi'el ri nquitajla' canin, juis vi nquichajij-qui', roma nquibün ri utz nbün cheque y man nquibün tüt ri xa man utz tüt nbün cheque. Quiri' nquibün y

ri nquich'üc xa nq'uis. Jac'a ri nkach'üc roj man nq'uis tuj. Romari' más c'uluman que nkachajij-ki'. Quekabanala' ri utz nbün cheke, pero ri xa man utz tuj nbün cheke man quekabün.

²⁶ Romari' yin nintij nuk'ij y choj c'a nutz'amon bey ape' c'uluman que nquinapon-vi y man nquisatz tuj. Man ninbün tuj c'a cachi'el nbün jun ri natz'an que nch'ayon-ri' riq'uin jun chic, y tok nuya' jun k'a' chin xa man nuk'i' tuj, xa pa cakik' nuya-vi. Yin man ninbün tuj quiri', yin man nquisatz tuj.

²⁷ Yin man ninya' tuj c'a vi' pa ruk'a'. Man ninya' tuj k'ij que ja ri nuch'acul ri nquiruch'üc, xa ninbün-vi chin que ja yin ri rajaf y tutakej nutzij. Roma juis ta c'ayuf, si ta yin man nquich'acon tuj, tok xa ja yin ri xintzijon ri rutzij ri Dios cheque juis ye q'uiy vinük.

10

Man tikaya' quik'ij dios ri man ye ketzij tuj, cachi'el xquibün ri israelitas

¹ Hermanos, nc'atzin c'a que rix c'o nivetamaj pari' ri xquibün ri kaxquin-kamama' can roj israelitas. C'o-vi ri utzilüj rusipanic ri Dios quiq'uin. Roma xuya' c'a pe jun sutz' ri xuc'uan quibey. Xuch'ür chuka' jun mar richin c'o quibey xec'o.

² Tok ri kate-katata' uc'uan quibey roma ri sutz' y xec'o chupan ri mar, quitzekleben ri Moisés roma ja rija' yo'on pa quivi' roma ri Dios. Tok quiri' xbanatuj, nkutiquer nkabij que jari' tok xeban bautizar. Y chuka' nkutiquer nkabij que pa

rubi' ri Moisés xeban-vi bautizar, roma conojel riq'uin rija' quiyo'on-vi cánima, quitzekleben.

³ Conojel rije' xquic'ux ri vüy ri xka-pe chila' chicaj riq'uin ri Dios.

⁴ Y quiri' chuka' xquikun ri ya' ri xuya-pe ri Dios cheque. Ri ya' ri' xel c'a pe pa jun abüj. Y ri abüj ja ri Cristo, y rija' benük-vi chiquij.

⁵ Pero man riq'uin tuj c'a que ri Dios xuc'ut ri utziluj sipanic ri nspaj-pe rija' chiquivuch, jubama conojel man nquitakej tuj rutzij, y romari' xecom chila' pa tz'iran ruch'ulef, roma man xeka' tuj chuvuch ri Dios. Rije' man xe'oc tuj c'a pa ruch'ulef Canaán.

⁶ Roma c'a ri' man tikabün cachi'el ri xquibün rije'. Roma rije' juis xquirayij ri achique ri yec'o can chila' pa ruch'ulef Egipto. Man c'a tikabün roj quiri'. Man tikac'uj ri bey ri xquic'uj rije'.

⁷ Rije' xquiya-vi chuka' quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tuj, y chupan ri rutzij ri Dios ri tz'iban can, nuc'uxla'aj ri nimak'ij xquibün tok c'ate ba' titzakon jun vachbül: Ri vinük xetz'uye' richin xquibün nima-va'in, y tok xecolaj, xecatuj-e richin xequibanala' chiviluj tak mac. Quiri' nbij ri tz'iban can. Man c'a tikabün roj ri achique xquibün rije'. Man tikaya' quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tuj.

⁸ Yec'o achi'a' ri xemacun quiq'uin ixoki', y romari' pa jun k'ij xecom veinte y tres mil vinük. Man c'a tikabün roj cachi'el xquibün rije'.

⁹ Yec'o chuka' cheque rije' ri xquibün ri man utz tuj, roma xcajo' xquitz'et vi ri Ajaf ketzij nuya-pe ru-castigo pa quivi'. Y rije' xecom c'a pa quik'a' cumütz. Y roj man c'a tikabün cachi'el ri xquibün

rije'.

¹⁰ Yec'o ch'aka roma xekuk'ut chirij ri Dios, romari' c'o jun ri xtak-pe pa quivi' richin que xecamsüs. Man c'a tikabün roj quiri'.

¹¹ Ronojel c'a ri xquic'ulachij rije', c'o-vi c'a ri nbij cheke. Ye tz'iban c'a can richin que roj ri rojc'o chupan ri ruq'uisbül tak tiempo richin ri ruch'ulef, man tikac'ulachij chuka' quiri'.

¹² Romari' si c'o jun hermano ri nunucun que ruyo'on-vi ránima y romari' man ntzak tütj, xa nc'atzin que tuchajij-ri' jabel richin que man ntzak.

¹³ Y tok c'o jun nkurutij ri npu'u pa kac'aslen, man tikabij que xaxe roj ri nkuc'ulachin quiri', roma conojel quiri' nquic'ulachij. Roj xaxe c'a tikaya' kánima riq'uin ri Dios que man nkuruya' tütj can, y quiri' nbün. Tok rija' nutz'et que xa man nkucovin tütj y manak chuka' kuchuk'a' richin que nkacoch', nrelesaj ruchuk'a' ri pokonül ri'. Y tok ri Dios nuya' k'ij que quiri' nkac'ulachij, nbün c'a chuka' cheke que nkutiquer rojc'o chupan ronojel.

¹⁴ Roma c'a ri' rix hermanos ri juis nyixinjo', tic'uje' c'a chi'ic'u'x ri nbün ri Dios. Xa tijachala' c'a ivi' quiq'uin ri nyebanun ri man ye utz tütj. Man tijula-ivi' quiq'uin vinük ri nquiya' quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tütj.

¹⁵ Tinucu' na pe' jabel. Rix c'o etamabül iviq'uin richin jabel runuquic nibün, y c'ateri' c'a tibij chuve que si ketzij o xa man ketzij tütj ri ninbij chive vocomi richin ninc'ut chivüch que man utz tütj que nijula-ivi' quiq'uin vinük ri nquiyala' quik'ij dios (tiox) ri xa man ye ketzij tütj.

16 Tok nkac'uxla'aj ri rucamic ri Cristo riq'uin ri ruya'al-uva, nkamatioxij chin ri Dios ri ruya'al-uva ri' y c'o ri nuc'ün-pe cheke. Y tok nkatij, ¿ri ruq'uiq'uel ri Cristo man junan tütj comi kavüch nbün cheke? Y quiri' chuka' tok nkac'ux ri peron caxlan-vüy, ¿ri ruch'acul ri Cristo man junan tütj comi kavüch nbün cheke?

17 Xaxe ta c'a jun caxlan-vüy ri', pero numol kachi' stape' (aunque) juis roj q'uiy. Junan c'a kavüch nbün cheke.

18 Titz'eta' na pe' ri achique xquibün ri kav-inak roj israelitas. Tok rije' xquic'uaj-apu jun chico pa racho ri Dios richin que ri sacerdotes xquiya' chin ri Dios pari' ri altar, rije' bin c'a cheque que utz nquic'ün can ba' richin nquic'ux. Y tok xquic'ux, ¿man k'alütj tütj comi que rije' junan quivüch xquibün riq'uin ri Dios? Y si quiri', ¿achique comi ntel-vi chi tzij tok rix nic'ux ri ti'ij sujun cheque vachbül?

19 ¿Quiri' comi chuka' nbanatütj quiq'uin ri vachbül? ¿Jun vachbül c'o ta comi c'a ri nbün chin ri ti'ij ri nsuj chuvüch coma ri vinük? ¿Ninuc comi rix que jun vachbül c'o ruc'aslen y romari' c'o ri nbün chin ri nisuj chin? Man jun.

20 Pero chuka' man ninbij tütj que ri nyesujun ri ti'ij cheque ri vachbül xa man jun tütj nbün cheque. C'o-vi nbün cheque. Ri vinük ri man quetaman tütj ruvüch ri Dios, man chin tütj ri Dios nquisuj-vi ri ti'ij, xa cheque ri itzel tak espíritu nquisuj-vi tok nquiya' cheque ri vachbül. Y yin man ninjo' tütj c'a que riq'uin ri' junan ivüch nibün quiq'uin ri itzel tak espíritu.

21 Roma rix nitij c'a ri ruya'al-uva richin

nic'uxla'aj ri rucamic ri Ajaf. Y si quiri', man c'uluman tütj que rix nitij chuka' jun cosa quichin ri itzel tak espíritu. Rix nic'ux ri caxlan-vüy richin nic'uxla'aj ri rucamic ri Ajaf, y si quiri', man c'uluman tütj nic'ux chuka' jun cosa richin niya' quik'ij ri itzel tak espíritu.

²² ¿Utz comi ri nibün rix que niju-ivi' quiq'uin ri vinük ri nquiya' quik'ij vachbül? ¿Juis nim ik'ij nina' rix y romari' man jun nbün chive que ri Ajaf ncatütj royoval roma ri nibün chuvüch?

Nkutiquer c'a nkabün ri nkajo', xaxe si c'o utz ri nuc'ün-pe cheque ri hermanos

²³ Yec'o chive rix ri nyebin que roj libre y utz nkabün achique na ri nkajo'. Pero yin ninbij que man ronojel tütj ri nkabün c'o utz ri nuc'ün-pe. Y man ronojel tütj ri nkabün, nbün ta cheque ri hermanos que más ta ncukür cánima.

²⁴ Man c'a tikabün xaxe ri nka' chikavüch roj, xa nc'atzin que tikabana' ri nka' chiquivüch ri ch'aka chic. Ri utz nbün cheque rije'.

²⁵ Ri ti'ij ri nc'ayix pa tak c'ayibül, rix utz nilok' y nic'ux. Man nc'atzin tütj que rix c'a nic'utuj cachi'el ri nbij ri ivánima chive, si sujun o man sujun tütj cheque vachbül.

²⁶ Roma ronojel c'a riq'uin ri Ajaf Dios petenük-vi. Richin c'a rija' ri ruch'ulef y ronojel ri nyeq'uuy chuvüch.

²⁷ Si c'o jun vinük ri man rutaken tütj ri Dios, y rija' nyixroyoj richin jun va'in, utz nyixbe, si nijo'. Y titija' ri nyeruya' chive, y man nc'atzin tütj que c'a nic'utuj na cachi'el ri nbij ri ivánima chive, si sujun o man sujun tütj cheque vachbül.

²⁸ Pero si c'o ta jun ri nbin chive: Ri ti'ij re' man utz tñj nic'ux roma xa sujun cheque vachbül, nbij ta chive, rix man tic'ux ri ti'ij ri', roma si rix xa nic'ux chuvüch, nsoc ránima ri nbin quiri' chive, y riq'uin ba' ntzak romari'. Man tic'ux c'a stape' (aunque) rix ivetaman que ronojel riq'uin ri Ajaf Dios petenük-vi y richin chuka' rija' ri ruch'ulef y ronojel ri nyeq'uiy chuvüch.

²⁹ Y tok ninbij chive que man tic'ux, man roma tñj c'a que nsocotñj ta ri ivánima rix, y ja ta rix ri nyixtzak, man quiri' tñj. Xa roma c'a ri ránima ri jun chic, que c'o modo nsocotñj y rija' ntzak.

Pero riq'uin ba' yec'o chive rix ri nyenucun y nquibij-ka pa tak cánima: ¿Pa rubeyal comi que c'o jun ri nbin chive que man tinc'ux ti'ij, xaxe roma rija' retaman que ri ti'ij ri' xa sujun cheque vachbül?

³⁰ Y si yin ninmatioxij chin ri Dios ri ti'ij ri ninc'ux, ¿achique c'a roma tok c'o tzij nyebix chuvij roma ri ninc'ux? nbij ta jun.

³¹ Roma c'a ri' yin ninbij chive que riq'uin c'a ronojel nibün tiya' ruk'ij ri Dios. Tok nyixva' o achique na chic ri nibün, richin ta que ri Dios nuc'ul ruk'ij ivoma rix.

³² Y man tibün cheque ri vinük que nquimalij quic'ux y nyetzak, xa tichajij c'a ivi' que man nibün quiri'. Man jun achique chok que tibün-vi quiri', ni cheque ri vinük israelitas, ni cheque ri vinük man ye israelitas tñj, y ni cheque chuka' ri ye richin chic ri Dios.

³³ Xa tibana' cachi'el ri ninbün yin. Yin man ninbün tñj xaxe ri nka' chinuvüch yin. Xa chi jumul nintij nuk'ij richin que ninbün ri utz

chiquivüch conojel. Ye juis ye q'uiy ri vinük ri nyenjo' nyento' y nyecolotüj ta.

11

¹ Tibana' c'a cachi'el ri ninbün yin, roma yin ninbün-vi ri cachi'el xbün ri Cristo.

Ri Pablo c'o c'a ri nuchilabej cheque ri achi'a' y ri ixoki'

² Hermanos, utz vi c'a ri ibanun roma chupan ronojel ri ic'aslen yinc'o-vi chi'ic'u'x. Rix nibün-vi ri nbün can chive. Ic'ulun can jabel ri tijonic ri xinya' yin chive.

³ Pero yin ninjo' chuka' que rix nivetamaj que ri Cristo jari' ri jolomaj ri c'o pa quivi' ri achi'a', y ri achi'a' jari' ri jolomaj ri yec'o pa quivi' ri quixjaylal. Pero ja ri Dios ri más nim y ja rija' ri jolomaj c'o pari' ri Cristo.

⁴ Tok roj achi'a' nkabün c'a orar, y chuka' tok nkabij ri ruk'alajrisan ri Dios cheque, man jun c'a ri tikaya' pa kajolon richin nkatz'apij. Pa ruq'uexel ri' xa tikelesaj-e ri achique ri kacusan. Roma si xa man quiri' tütj nkabün, nkakasaj c'a ruk'ij ri jolomaj ri c'o pa kavi' roj.

⁵ Ja chic c'a ri ixoki' tok nquibün orar, y chuka' tok nquibij ri ruk'alajrisan ri Dios cheque, tiq-uitz'apij c'a quijolon riq'uün jun c'ul. Roma si xa man nquibün tütj quiri', nquikasaj ruk'ij ri jolomaj ri c'o pa quivi' rije'. Y chuka' ri man nquitz'apij tütj quijolon, junan riq'uün ri juc'un ta e ronojel ri rusmal quivi'.

⁶ Y si yec'o ixoki' ri man ncajo' tütj nquitz'apij quijolon, tiquikupij-e ri rusmal quivi'. Pero si nyeq'uix nquikupij-e ri rusmal quivi', si nyeq'uix

nquisocaj-e ronojel ri rusmal quivi', tiquitz'apij c'a ri quijolon.

⁷ Roj achi'a' man utz tñj que nkatz'apij ri kajolon, roma roj ruvachbül vi ri Dios y nkac'ut ri ruk'ij rija', y ri ixoki' nquic'ut ri quik'ij ri cachijlal.

⁸ Roma ri nabey achi, ja vi c'a ri Dios ri xbanun richin, y xa man c'a riq'uin tñj jun ixok xpu'u-vi. Jac'a tok xbün ri nabey ixok, ri Dios xucusaj c'a jun rubakil ri achi.

⁹ Ri Dios xbün-vi c'a ri ixok roma xutz'et que nc'atzin chin ri achi, y xa man ja tñj ri achi xbün roma nc'atzin ta chin ri ixok.

¹⁰ Romari' ri ixoki' tiquitz'apij c'a quijolon, richin nq'uic'ut que nquitakej-vi quitzij ri cachijlal. C'uluman que nquibün quiri', roma ri ángeles ye quitz'eton-pe.

¹¹ Pero chuvüch ri Ajaf Dios xa man jun ri más ta c'o ruk'ij: chi achi chi ixok roj junan chuvüch rija'. Ri ixok nc'atzin-vi c'a chin ri achi y quiri' chuka' ri achi nc'atzin chin ri ixok.

¹² Y ketzij na vi que ri ixok xban riq'uin jun rubakil ri achi, pero chuka' ri achi npu'u riq'uin ri ixok. Man jun c'a ri más ta c'o ruk'ij. Man jun c'a ri man ta riq'uin ri Dios petenük-vi.

¹³ Tinucu' c'a jabel. ¿C'uluman comi que ri ixok man nutz'apij tñj rujolon tok nch'o riq'uin ri Dios pan oración? Man c'uluman tñj.

¹⁴ ¿Man k'alñj tñj comi que ri achi richin vi que man utz tñj nbün chin que nimak' rakün rusmal ruvi'?

¹⁵ Pero chin jun ixok c'uluman-vi que nimak' rakün rusmal ruvi'. Roma ri rusmal ruvi' yo'on-vi c'a chin richin que nutz'apij rujolon.

16 Y riq'uin ba' yec'o hermanos ri man junan tütj kana'oj quiq'uin, pero yin ninbij c'a cheque riije' que ri tijonic ri c'ate xinya-e chive, xa ja vi. Yin y ri ye vachibil quiri' nkabij. Y quiri' chuka' nquibij conojel ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios achique na lugar.

Ri hermanos aj-Corinto xa man junan tütj quivüch tok nquibün ri nima-va'in

17 Y ri ninjo' ninbij chive vocomi, riq'uin ba' pokonül ba' nivac'axaj, roma man utz tütj ri nyixta-jin chubanic. Xa man c'a nicukubala' tütj ivánima. Pa ruq'uexel que c'o utz nuc'ün-pe chive tok nimol-ivi', xa ruyon itzel ri nye'ic'ulu-pe chive.

18 Ri nabey ri ninjo' ninbij chive, ja ri ninvac'axaj pan ivi' que tok rix nimol-ivi', xa man junan tütj ivüch. Xa ijachalon-ivi'. Y yin ninbij que riq'uin ba' ketzij ri nbix chuve.

19 Pero chivüch rix nc'atzin que quiri' nbanatütj, nc'atzin que ijachalon-ivi', roma xaxe quiri' nyek'alajin ri achique chi'icojol rix ri ketzij que quitaken ri Cristo o xa man quitaken tütj.

20 Y tok rix nibij que nimol-ivi' richin que nic'uxla'aj ri rucamic ri Ajaf Jesucristo, nibün-vi c'a ri nima-va'in, pero xa man quiri' tütj chic ri nbün chivüch.

21 Roma tok nimol-ivi' richin ri', yec'o hermanos ri xa nquic'ux yan ka ri quic'uan-apu y man nquiya' tütj can ba' cheque ri hermanos ri manak quichajin. Y ri quiri', yec'o c'a ri xa man jun nquic'ux can, y yec'o c'a ri nc'o ruvi' ri nquic'ux. Yec'o ri man jun tz'uj ruya'al-uva nquitij can, jac'a cheque ri ch'aka yec'o hasta nyek'abür-e.

22 ¿Manak comi ivacho richin que chiri' ta nyixva-vi? ¿O chivüch rix xa man jun oc quik'ij ri ch'aka chic hermanos, ri nquimol-qui' junan iviq'uin rix richin que niya' ruk'ij ri Dios? ¿Y achique chuka' roma tok nye'iq'uixbisaj ri hermanos ri xa manak quichajin? ¿Nijo' c'a rix que riq'uin ri nyixbanun ri', yin ninya' ta ik'ij? ¿Rix nijo' que ninbij chive que jabel ri nyixtajin chubanic? Yin ninnuc que man utz tütj.

Ri nima-va'in

23 Yin man quiri' tütj c'a ri tijonic ri nuyo'on chive. Ri tijonic ri nuyo'on chive, ja vi ri Ajaf ri xyo'on chuve. Y ri tijonic ri' nbij c'a: Que ri Ajaf Jesús tok njach yan e pa quik'a' ri vinük, chupan ri ak'a' ri' rija' xberuli'ej c'a pe jun caxlan-vüy.

24 Y tok rija' rumatioxin chic chin ri Dios, xuper ri caxlan-vüy, y xbij cheque ri rachibila': Tic'ama' y tic'ux ri caxlan-vüy re', roma jare' ri nuch'acul ri napon pa camic richin nyixcolotütj. Tic'ux c'a, richin nquinic'uxla'aj vichin.

25 Y tok quic'uxun chic ri quivay, ri Jesús xutz'om c'a chuka' ri vaso ri c'o ruya'al-uva chupan, y xbij: Ri ruya'al-uva re', jare' ri nuquiq'uel ri nbiyin tok nquicom. Riq'uin c'a ri nuquiq'uel re', jare' xtzakon ri c'ac'a' trato ri rujo'on-pe ri Dios que nbün quiq'uin ri vinük. Titija' c'a ri ruya'al-uva, richin nquinic'uxla'aj, y ronojel mul ri quiri' nibün, xa tibana' c'a richin nquinic'uxla'aj xbij ri Jesús.

26 Romari' tok roj nkac'ux c'a ri caxlan-vüy y nkatij chuka' ri ruya'al-uva, ja vi c'a ri rucamic ri

Ajaf ri nkak'alajrisaj, y quiri' nkabün-apu, c'a tok napon ri k'ij que npu'u jun bey chic rija'.

Ri c'uxla'anic richin ri Cristo c'o-vi rubanic

²⁷ Romari' si xa man nkaya' tütj ruk'ij ri Ajaf tok nkac'ux ri caxlan-vüy y ri ruya'al-uva richin nkac'uxla'aj richin rija', nkumacun. Chirij c'a ri ruch'acul y ri ruquiq'uel rija' nkumacun-vi.

²⁸ Nabey, tikana' ka ki' si utz benük ri kac'aslen chuvüch ri Dios, y c'ateri' c'a tikac'ux ri caxlan-vüy y tikatija' ri ruya'al-uva.

²⁹ Roma si xa man richin tütj que nkac'uxla'aj ri rucamic ri Ajaf Jesucristo tok nkac'ux ri caxlan-vüy y nkatij ri ruya'al-uva, xa c'o na vi c'a ri castigo pa kavi'.

³⁰ Y romari' ye q'uiy chive rix ri manak cuchuk'a', ye yava'i', y hasta yec'o xecom yan e.

³¹ Y ri Dios man ta jun ri nbün que nka-ka pa kavi', xa ta roj ketaman ri nkubanun y nkatij kak'ij richin que más utz c'aslen nkac'uaj chuvüch.

³² Pero q'uiy mul ri Ajaf Dios ncatz'inej que c'o ri nuya-pe pa kavi', richin nkurutijoj riq'uin pokonül y man ta nka-ka ri nimalütj castigo pa kavi', cachi'el ri nquic'ulachij ri vinük ri c'a quiyo'on na cánima riq'uin ri ruch'ulef.

³³ Roma c'a ri' hermanos, tivoyobela' c'a ivi' tok nimol-ivi' richin nibün ri va'in c'uxla'anic richin ri rucamic ri Ajaf Jesucristo.

³⁴ Pero si juis nyixnum, más ta utz que ja pa tak ivacho nyixva-vi-pe. Yin ninbij ronojel re' chive roma man ninjo' tütj que rix nibün ri man c'uluman tütj tok nimol-ivi' y romari' tok c'o npu'u pan ivi'. Y c'o ch'aka chic tijonic cachi'el re' ri

nc'atzinej que ninya' chive, pero xa ja c'a tok nquinapon na c'a iviq'uin, c'ateri' tok ninya' ri tijonic ri' chive.

12

Jalajoj samaj nuya' ri Lok'olüj Espíritu

¹ Hermanos, vocomi ninjo' nquich'o ba' pari' ri ruyo'on ri Lok'olüj Espíritu cheke konojel roj ri kataken chic ri Jesucristo. Ninjo' que rix c'o ta ivetaman pari' ri'.

² Yin ninbij que rix c'a nka-pe chive ri achique rubanic ri c'aslen ri xic'uaj tok rubanun can, tok man jani ivetaman tütj ruvüch ri Dios. Rix utz c'a chive que xixuc'u'üx richin que xiya' quik'ij vachbül. Y xa man jun vachbül ri c'o ta xbün ivoma rix o xch'o ta pe chive. Xa utz c'a chive que ape' na xixuc'u'üx-vi y xa richin satzbül ivichin.

³ Romari' nc'atzin-vi c'a que yin ninya' ri utzilüj tijonic re' chive. Yin ninjo' c'a que tivetamaj que jun vinük ri uc'uauan roma ri Lok'olüj Espíritu ri Dios man ntiquer tütj nch'o itzel chirij ri Jesús. Jac'a jun vinük ri man uc'uauan tütj roma ri Lok'olüj Espíritu man ntiquer tütj nbij que ri Ajaf Jesús jari' ri Rajaf rija'.

⁴ Y ri Lok'olüj Espíritu nbün cheke chikajujunal que c'o jun sipanic, y ri sipanic ri' nbün cheke que c'o jun samaj ri nkutiquer nkabün. Jalajoj c'a kasipanic chikajujunal, pero ri nyo'on, xa jun. Y ri' ja ri Lok'olüj Espíritu.

⁵ C'o jalajoj ruvüch sipanic yo'on cheke, pero xaxe jun Rajaf ri sipanic re', y ri' ja ri Ajaf Dios.

⁶ C'o jalajoj ruvüch sipanic yo'on cheke, pero xaxe jun ri nyo'on kuchuk'a' chikajujunal, y ri' ja ri Dios.

⁷ Y riq'uin ri sipanic ri yo'on cheke chikajujunal, nk'alajin que c'o ri Lok'olüj Espíritu kiq'uin. Y ri sipanic ri' yo'on cheke, richin nc'atzin cheke konojel.

⁸ Ri Lok'olüj Espíritu nuya' c'a etamabül cheque ch'aka hermanos y nbün chuka' cheque que nyetiquer nquik'alajrisaj ri etamabül ri'. Y cheque ch'aka chic nuya' quina'oj, y nbün cheque que nyetiquer nquik'alajrisaj chuka' ri quetaman.

⁹ Ri Lok'olüj Espíritu nuya' chuka' cheque ch'aka que q'uiy nyetiquer nquibün roma quiyo'on-vi cánima riq'uin ri Dios, y cheque ch'aka nuya' que nyetiquer nyequic'achojrisaj yava'i'.

¹⁰ Ch'aka chic hermanos yo'on cheque roma ri Lok'olüj Espíritu que nyetiquer nquibün milagros. Yec'o chuka' hermanos ri yo'on cheque que nquik'alajrisaj ri nbix cheque roma ri Dios. Y ri Lok'olüj Espíritu chuka' nuya' k'ij cheque ch'aka chic hermanos que chanin nquitz'et si ri nbij o nbün jun chic vinük, riq'uin ri Dios petenük-vi o xa riq'uin jun itzel espíritu petenük-vi. Y cheque ch'aka chic ri Lok'olüj Espíritu nbün que nyetiquer nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj. Y cheque ch'aka ruyo'on que nyequik'alajrisaj ri nyequibij ri hermanos pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj.

¹¹ Y ronojel ri' xa rusipanic c'a jun, rusipanic ri Lok'olüj Espíritu. Rija' nuya' c'a cheke chikajujunal que c'o sipanic que c'o jun samaj ri nkutiquer nkabün, y man xa achique na ta sipanic nuya'

cheke, xa rucha'on-vi c'a jabel ri achique c'uluman que nkabün.

Xa jun c'a kabanun chi ka-hermanos ki'

¹² Cachi'el rubanun ri kach'acul, c'o ruk'a', c'o rakün, c'o runak'-ruvüch, pero xaxe jun quibanun conojel. Y quiri' chuka' riq'uin ri Cristo.

¹³ Roma tok xojban bautizar, xojoc ruch'acul rija'. Y xaxe c'a jun ri ntiquer nbanun, y ri' ja ri Lok'olüj Espíritu. Jun c'a xbün cheke. Quiri' xkabün konojel, chi israelitas y chi man israelitas tütj. Ri hermanos ri man ye libre tütj roma yec'o pa ruk'a' jun patrón, xeban chuka' bautizar y xe'oc ruch'acul ri Cristo. Y quiri' chuka' ri hermanos ri ye libre, ri man yec'o tütj pa ruk'a' jun patrón. Konojel xoc ri Lok'olüj Espíritu pa tak kac'aslen.

¹⁴ Roj q'uiy vi, cachi'el rubanun ri kach'acul, c'o ruk'a', c'o rakün, c'o runak'-ruvüch, pero chikaju-junal c'o kasamaj y man junan tütj ri nkuc'atzin-vi.

¹⁵ Nbij ta ri kakün: Ri quisamaj ri k'a'aj jabel utz, jac'a ri nusamaj yin man utz tütj, y romari' ninna' que xa cachi'el man yin richin tütj ri ch'aculaj, nbij ta rija'. ¿Achique comi nibij rix? ¿Man richin tütj comi ri ch'aculaj ri kakün, roma quiri' ri nbij? Man quiri' tütj. Xa richin vi ri ch'aculaj.

¹⁶ O nbij ta jun cheque ri kaxiquin: Ri quisamaj ri runak'-ruvüch ri ch'aculaj jabel utz, jac'a ri nusamaj yin man utz tütj. Y romari' ninna' yin que cachi'el xa man yin richin tütj ri ch'aculaj, nbij ta rija'. ¿Achique comi nibij rix? ¿Man richin tütj comi ri ch'aculaj ri kaxiquin roma ri nbij quiri'? Man quiri' tütj. Richin vi ri ch'aculaj.

17 ¿Utz comi que ri kach'acul xaxe ta oc runak'-ruvüch c'o y manak ta ruxiquin? Man utz tütj. Roma si quiri' ta vi, man ta nkuc'axan. ¿O utz comi que ri kach'acul xaxe ta oc ruxiquin c'o y manak ta rutza'n? Man utz tütj, roma si quiri' ta vi, man ta nkusekon.

18 Pero ri Dios xuya' ronojel chin ri kach'acul. Xuya' ruk'a-rakün, y xuya' runak'-ruvüch, xuya' ronojel, cachi'el ri xutz'et rija' que nc'atzin.

19 Si man ta xuya' ronojel, ¿tz'aküt ta comi ri kach'acul? ¿Man ta c'o ri nyec'atzin chin comi?

20 Pero man quiri' tütj c'a, roma ri kach'acul ye ruc'uan-vi ronojel ri nyec'atzin chin. Y man roma tütj chuka' ri' yec'o ta ca'i-oxi' kach'acul, man quiri' tütj, xaxe ri jun.

21 Romari' ri runak'-kavüch man ntiquer tütj nbij chin ri kak'a': Rat man ncac'atzin tütj chuve. Y quiri' chuka' ri kajolon man ntiquer tütj nbij chin ri kakün: Rat man ncac'atzin tütj chuve.

22 Roma conojel c'o nyec'atzin-vi, chi cocoj chi nimak'. Y ri nk'alajin que xa manak rakalen y romari' nkelesaj-e, juis nkana'. Y c'ateri' c'a tok nketamaj que juis rakalen.

23 Xaxe na ri nkabün chin ri kach'acul, que más jabel nyekavek ri más manak cakalen. Y más c'o quik'ij chikavüch richin nyekavek, ri xa manak quik'ij.

24 Pero ri más ye utz nyetzu'un chin ri kach'acul, man nc'atzin tütj que nyekavek. Ri Dios utz vi xbün chin ronojel. Roma hasta ri más man jun nyec'atzin-vi chin ri kach'acul, rija' xbün cheque que c'o quik'ij.

25 Ri Dios quiri' ri xbün cheque conojel, richin que ronojel mul junan ta quivüch.

26 Si c'o jun ri nk'oxon, nyek'oxon conojel. Y si c'o jun ri ninimirsüs ruk'ij, nyequicot conojel.

27 Ri c'ate ri xinbij-ka chive man katz pari' tütj ri kach'acul nch'o-vi, xa pa kavi' c'a roj ri kataken chic ri Cristo y roj c'unük ruch'acul. Roma cachi'el rubanun ri kach'acul, c'o ruk'a', c'o rakün, c'o runak'-ruvüch. Man junan tütj c'a quisipanic chiquijujunal. Quiri' chuka' roj ri kataken ri Cristo, roj q'uiy y man junan tütj kasamaj.

28 Quiri' c'a rubanun ri Dios cheke konojel roj ri kataken ri Cristo, ri nbix iglesia cheke. Chikajujunal ruyo'on kasamaj, roma nc'atzin cheke. Ri ye nabey ja ri apóstoles. Ri ruca'n ja ri hermanos ri nyek'alajrisan ri nbix cheque roma ri Dios. Ri rox ja ri hermanos ri yo'on cheque roma ri Dios que nyetijon. C'ateri' c'a yec'o ri hermanos ri yo'on cheque que nyetiquer nquibün milagros. Yec'o ri nyec'achojrisan quichin yava'i'. Yec'o ri nyeto'on quichin ri ch'aka chic hermanos. Yec'o ri yo'on cheque roma ri Dios que nyetiquer nyequiyukuj ri ch'aka chic hermanos. Yec'o ri nyetiquer nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj. Ri Dios ruyo'on-vi kasamaj chikajujunal.

29 Man junan tütj c'a samaj yo'on cheke, roma man konojel tütj roj apóstoles. Man konojel tütj c'o nbij ri Dios cheke richin nkak'alajrisaj ri etamabül ri nuya' ri Lok'olütj Espíritu. Man konojel tütj yo'on cheke que nkutijon. Man konojel tütj nkutiquer nkabün milagros.

30 Man konojel tütj nkutiquer nyekac'achojrisaj yava'i'. Man konojel tütj nkutiquer nkuch'o

pa ch'aka chic ch'abül ri man ye ketamalon tütj. Man konojel tütj yo'on cheke que nkuti-quer nyekak'alajrisaj ri nyequibij ri hermanos tok nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye queta-malon tütj. Man junan tütj c'a samaj yo'on cheke chikajujunal.

³¹ Pero chuka' c'uluman-vi que nkarayij jun samaj ri más nim rakalen. Tikatija' c'a kak'ij que kiq'uin ta roj nc'uje-vi ri utz ri'. Y yin ninjo' chuka' ninc'ut jun chic rubeyal chivüch y c'uluman que nirayij nibün. Ri rubeyal ri' ja ri nyekajo' conojel ri vinük y nkajo' ri Dios, y jari' ri más utz.

13

Ja ri nkajo' conojel vinük y nkajo' ri Dios ri más nc'atzinej

¹ Xa ta yin nquich'o pa q'uiy ch'abül ri yec'o chere' chuvüch ri ruch'ulef, o pa quich'abül ta ángeles, y xa man ninjo' tütj ri Dios nixta man nyenjo tütj conojel vinük, man jun vi nc'atzin. Xa yin junan ta riq'uin jun ch'ich' ri ntzinin o jun k'ojon ri nk'ajan. Roma ri ch'ich' ri' xaxe tal nyek'ajan y man ncajo' tütj vinük o ri Dios.

² Y ja ri nyenjo' ri vinük y ri Dios ri más nc'atzin, roma si xa man nyenjo' tütj pa vánima conojel, man jun vi nquic'atzin. Y stape' (aunque) ta nink'alajrisaj ri nbix chuve roma ri Dios. O nk'ax ta chuve ronojel runojibül ri Dios ri evatül-pe riq'uin. O nk'ax ta chuve ronojel etamabül. O roma ta ri nuyo'on vánima riq'uin ri Dios, roma ta ri' nquitiquer ninbün cheque ri nimalütj tak juyü' que que'el-e ape' yec'o-vi. Y stape' (aunque) ta

nquitiquer ninbün ronojel ri', pero si man nyenjo' ri vinük y ri Dios pa vánima, man jun vi nquic'atzin.

³ Y chuka' si ta ninya' ronojel ri nquichajin richin nyeva' ri vinük ri manak quichajin, o hasta ninc'ayij-vi' richin nquicamsüs pa k'ak', pero xa man roma tüt nyenjo' ri vinük y ri Dios, stape' (aunque) quiri' ta ninbün, man jun utz nuc'ün-pe chuve.

⁴ Ri nyekajo' ri ch'aka chic c'o-vi c'a rubanic, roma nbün-vi c'a cheke que nkucoch'on. Nbün cheke que utz kana'oj quiq'uin conojel. Ri nyekajo' ri ch'aka chic chuka' nbün cheke que man itzel tüt nkana' chin jun ri utz c'o, y nbün chuka' cheke que man nkabün y nkana' que c'o kak'ij.

⁵ Ri nyekajo' ri ch'aka chic man nbün tüt cheke que man nkapokonaj tüt jun vinük, y chuka' man nbün tüt cheke que xaxe roj c'o nkacusaj chin nc'atzin cheke. Man quiri' tüt. Y quiri' chuka' man nkacatüt tüt koyoval. Man nkuniman tüt chin ri achique nban o nbix cheke.

⁶ Ri nyekajo' ri ch'aka chic nbün cheke que nkuquicot roma ri utz ri nban, y man jun bey nbün tüt cheke que nkuquicot ta tok nbanatüt ri man choj tüt.

⁷ Ri nyekajo' ri ch'aka chic nbün cheke que ketaman nkacoch' ronojel, nbün cheke que man chanin tüt nkanimaj que jun vinük c'o ri man utz tüt ntajin chubanic. Chuka' nbün cheke que ketaman nkoyobej ronojel. Si ketzij que nyekajo' ri ch'aka chic, ronojel vi ketaman nyekac'usaj.

⁸ Ri nyekajo' ri ch'aka chic pa ruchuk'a' ri Dios man nq'uis tüt vi, xa chi jumul nc'atzin. Ja ri samaj ri nquibün ri hermanos que nquik'alajrisaj

ri nbix cheque roma ri Dios, napon-vi ri k'ij que man nquibün tüt chic. Y quiri' chuka' ri hermanos ri nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye queta-malon tüt, napon ri k'ij tok man nquibün tüt chic quiri'. Y quiri' chuka' napon ri k'ij tok ri etambül ri c'o kiq'uin vocomi xa man nc'atzin tüt chic.

⁹ Ri etamabül ri c'o kiq'uin vocomi xa man ja tüt ri' ronojel, y quiri' chuka' ri nbix cheke roma ri Dios richin nkak'alajrisaj, xa man ja tüt chuka' ri' ronojel.

¹⁰ Pero tok xa ja chic ri tz'aküt c'o kiq'uin, man nyec'atzin tüt chic ri ye ketamalon chere'. Ronojel ri' xa nyecanaj c'a can.

¹¹ Cachi'el yin, tok xinq'uiy, xinbün cachi'el nquibün conojel ac'uala'. Ri nutzij, ri nunojibül y ri nuna'oj, cachi'el vi ri quichin rije'. Jac'a tok xinoc-e achi, man xinbün tüt chic cachi'el nquibün ri ac'uala'. Xecanaj c'a can ri tzij, ri nojibül y na'oj ri xa man ye tz'aküt tüt.

¹² Y quiri' nkabün konojel roj ri katakaen ri Cristo. Chere' chuvüch ri ruch'ulef man ye tz'aküt tüt ri etamabül ri yec'o kiq'uin. Junan riq'uin ri nkutzu'un ta pa jun espejo, y man nk'alajin tüt ri achique nkatz'et. Pero napon ri k'ij tok man nkabün tüt chic quiri', y xa k'alüt vi ri nkatz'et. Chupan ri k'ij ri' nk'ax-vi cheke ronojel. Y nke-tamaj jabel ruvüch ri Dios, cachi'el rija' retaman kavüch roj vocomi.

¹³ Ri c'o-vi más rakalen chuvüch ronojel, ja ri nyekajo' ri ch'aka chic. Y ri nyekajo' ri ch'aka chic ri' richin vi chi jumul, y man nq'uis tüt. Quiri' chuka' ri nkaya' kánima riq'uin ri Dios, man nchup tüt. Y quiri' ri nkoyobej-apu ri utz ri Dios nuya'

cheke, man nq'uis tñj ri oyobeníc ri'. Pero cheque chi oxí' re', xaxe c'a ri nyekajo' ri ch'aka chic ri más nim rakalen.

14

Ri Pablo nuya' más tjoníc pari' ri jalajoj sipanic nyeruya' ri Lok'olüj Espíritu

¹ Ri más nc'atzinej ja tikatzeklebej c'a ri rubeyal ri nyekajo' ri ch'aka chic. Y tìkarayij chuka' riq'uin ronojel kánima ri nyeruya' ri Lok'olüj Espíritu cheke. Y juis ta jabel que nkarayij que ri Lok'olüj Espíritu nuya' ta k'ij cheke que nkak'alajrisaj ri nbix cheke roma ri Dios.

²⁻³ Quiri' ninbij chive, roma ri hermanos ri yo'on cheque que nquik'alajrisaj ri nbix cheque roma ri Dios, nk'ax-vi jabel cheque ri vinük ri nquibij ri achique chok q'uin nyetzijon-vi. Y riq'uin ri nquibij, nquibün cheque ri hermanos que nyeq'uiy riq'uin ri quic'aslen, nquiya' chuka' quina'oj roma ri pixabaníc ri nyequiya', y nquibün cheque que man jun bey tiquimalij quic'u'x roma ri bis o ri k'oxomül. Jac'a ri hermanos ri nyech'o pa ch'aka chic ch'abül ri nuya' ri Lok'olüj Espíritu cheque, chin ri Dios nquibij-vi y man cheque tñj vinük. Roma man jun tzij c'a ri nquibij ri nk'ax ta ba' cheque ri nye'ac'axan quichin.

⁴ Ri hermanos ri nquibij pa ch'aka chic ch'abül, xaxe cheque ka rije' nquibün que nyeq'uiy. Jac'a ri hermanos ri nyek'alajrisan ri nbix cheque roma ri Dios, nquibün chuka' que nyeq'uiy ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios.

⁵ Ri nurayibül c'a yin, ja ta ri chi'ivonojel nyixch'o ta pa ch'aka chic ch'abül, pero ri más ninjo'

chive ja ta que ri Lok'olüj Espíritu nuya' ta chive que nik'alajrisaj ri nbix chive roma ri Dios. Ri hermanos c'a ri nguibij pa ch'aka chic ch'abül c'o cakalen. Jac'a ri hermanos ri nyek'alajrisan ri nbix cheque roma ri Dios, más cakalen. Pero si ri xbij ri hermano pa jun chic ch'abül, chanin nk'alajrisüs can ri achique xbij, jabel chuka', roma nc'atzin que ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios nyeq'uiy riq'uin ri quic'aslen.

⁶ Roma xa ta yin nquinapon chila' iviq'uin rix hermanos, y pa jun chic ch'abül nquibetzijon iviq'uin, ¿c'o comi utz ri nuc'ün-pe chive? Man jun, roma man nk'ax ta chive. Pero si pan ich'abül rix nquich'o-vi y nink'alajrisaj ta ri nbix chuve roma ri Dios, c'o-vi utz ri nuc'ün-pe chive. Y quiri' chuka' si nyixintijoj, rix c'o nivetamaj. O si nink'alajrisaj ta chive ri xbix chuve roma ri Dios. O ninya' ta jun tijonic chive, ronojel ri' c'o-vi nc'atzin chive.

⁷ Ri tzij pa ch'aka chic ch'abül ri xa man nk'alajrisüs tütj ri nguibij, xa junan riq'uin ri nbanatütj tok nk'ajan jun xul o jun arpa, y xa man jun rubeyal nucusüs richin nk'ojomüx. ¿K'alütj comi jabel ri achique nk'ojomüx? Man k'alütj tütj. Xaxe choj nac'axüx que c'o nk'ajan pero xa man k'alütj tütj achique chi bix ri nk'ojomüx.

⁸ O ri nuxuban ri trompeta richin nyerumol-e ri soldados richin nyebe pan oyoval, si xaxe nuxubaj ri trompeta y xa man jun rubeyal nucusaj richin nuxubaj, ¿nquimol comi qui' ri soldados? Man nquimol tütj qui'.

⁹ Si rix man nyixch'o tütj c'a pa jun ch'abül ri nk'ax-vi cheque ri nye'ac'axan ivichin, ¿nk'ax comi cheque ri xibij? Man nk'ax tütj. Xa chuvüch-cakik'

c'a nyixch'o-vi.

¹⁰ Y juis q'uiy ruvüch ch'abül ri nye'ucusüs chere' chuvüch ri ruch'ulef, y ronojel ch'abül c'o-vi ri nquibij, pero xaxe chiquivüch ri vinük ri nye'ucusan.

¹¹ Romari' si c'o jun vinük ri xa man vetaman tuj ri ruch'abül, y rija' nrajo' nch'o viq'uin y yin xa man nk'ax ta chuve ri nbij chuve, chuvüch rija' yin xa yin jun caxlan-vinük, roma man nk'ax ta chuve ri nbij. Y quiri' chuka' rija' chinuvüch yin xa jun caxlan-vinük.

¹² Y si rix juis nye'irayij ri nyeruya' ri Lok'olüj Espíritu, utz, man xaxe c'a chive rix quec'atzin-vika, xa tirayij que ri nyeruya' ri Lok'olüj Espíritu nyec'atzin ta chuka' cheque ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios. Nuc'ün ta pe jun jabel q'uiyinen pa tak quic'aslen.

¹³ Romari' si jun hermano yo'on chin que nch'o pa jun chic ch'abül ri man retaman tuj, tuc'utuj c'a chin ri Dios que ntiquer ta chuka' nuk'alajrisaj ri nbij chupan ri ch'abül ri'.

¹⁴ Roma si yin ninbün orar pa jun chic ch'abül ri xa man vetaman tuj, ri' rusamaj c'a ri nu-espíritu y man richin tuj ri nunojibül.

¹⁵ Y si quiri', ¿achique comi ninbün yin? Ri nunucun c'a que ninbün yin tok ninbün orar, que tuna' ri nu-espíritu y quiri' chuka' ri nunojibül. Y quiri' chuka' nunucun que ninbün tok nquibixan, que tuna' c'a ri nu-espíritu y quiri' chuka' ri nunojibül.

¹⁶ Roma si xaxe ri ka-espíritu nkabün chin que nuna' tok nkumatioxin y man quiri' tuj nkabün chuka' chin ri kanojibül, man nk'ax ta cheque ri

nye'ac'axan. Y si yec'o c'a ri xa choj yec'o-apu chiri' y xa man nk'ax ta chuka' cheque ri nkabij, ¿nyetiquer comi nyematioxin rije' kiq'uin, tok xa man xk'ax ta cheque ri xekabila' pa ch'aka chic ch'abül?

¹⁷ Ri matioxinic c'a ri xkabün pa jun chic ch'abül, jabel vi utz, pero ri xe'ac'axan kichin man jun xquetamaj richin nyeq'uiy ta riq'uin ri quic'aslen.

¹⁸ Yin jabel nquiquicot y nquimatioxin chin ri Dios roma ri Lok'olüj Espíritu ruyo'on k'ij chuve que nguich'o pa ch'aka chic ch'abül, más que chi'ivonojel rix.

¹⁹ Pero tok yin nquinapon chiquicojol ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios, yin nintz'et que más nc'atzin que nguich'o pa jun ch'abül ri nk'ax-vi cheque conojel. Roma xaxe quiri' c'o nquetamaj. Y stape' (aunque) man nquipayuj tüt, c'o-vi nquetamaj. Stape' (Aunque) xa ca'i-oxi' tzij ri ninbij cheque. Que chuvüch ninbij ta diez mil tzij cheque ri hermanos y xa man nk'ax ta cheque roma xa pa jun chic ch'abül ri nguich'o-vi. Quiri' xa man jun vi nc'atzin ri ninbün, roma xa man jun nquetamaj.

²⁰ Hermanos, man jun bey c'a quixnucun cachi'el nyenucun ri ac'uala', xa quixnucun cachi'el nyenucun ri vinük ye nimak' chic. Pero ri c'uluman ape' nyixoc cachi'el ri xtak ac'uala', ja riq'uin ri nyebanun, roma ri xtak ac'uala' man nyemacun tüt.

²¹ Chupan ri ley richin ri Ajaf Dios ri tz'iban can, nbij: Yin nyencusaj c'a caxlan tak vinük ri xa pa jun chic ch'abül nquibij-vi, richin nguich'o quiq'uin ri vinük israelitas. Pero man riq'uin tüt

ri', rije' man nquic'ul tñj ri ninbij cheque. Quiri' nbij ri Ajaf.

²² Y riq'uin ri', nkatz'et que ri Dios nbün cheke que nkuch'o pa ch'aka chic ch'abül, richin yan jun retal cheque ri ch'aka chic vinük ri man ncajo' tñj nquitakej, pero man retal tñj cheke roj ri kataken chic ri rutzij. Jac'a tok roj nkak'alajrisaj ri nbix cheke roma ri Dios, ri' jun retal xaxe kichin roj. Rija' nrajo' c'a que roj ri kataken chic nkuq'uuy ta más riq'uin ri kac'aslen.

²³ Man riq'uin tñj ri', xa ta rix imolon ta ivi' y nyixch'o ta pa ch'aka chic ch'abül tok nye'apon ta vinük iviq'uin y rije' man ta q'uuy quetaman pari' ri rutzij ri Dios, o nye'apon ta ri man quitaken tñj, ¿nk'ax ta comi cheque ri nibij rix? ¿Man nquibij tñj comi chive que rix xa rix locos, roma man ta jun vit tzij ri nibij rix ri nk'ax ta cheque?

²⁴ Roma xa ta pan ich'abül rix nyixch'o-vi tok nimol-ivi', y napon ta jun vinük ri man rutaken tñj ri rutzij ri Cristo o napon ta jun vinük ri xa man q'uuy tñj retaman pari' ri tzij ri', rija' nyixrac'axaj tok nik'alajrisaj ri xbix chive roma ri Dios, y romari' rija' nuna' que aj-mac vi y nuna' chuka' que chí'ivonojel nyixbin chin que aj-mac.

²⁵ Y ronojel ri' nbün c'a chin ri ránima que ronojel ri nyebix chin ketzij vi. C'ateri' c'a nye'el-pe chuvüch-sük ri yec'o pa ránima. Romari' rija' xa jari' nxuque-ka richin nukasaj-ri' y nuya' ruk'ij ri Dios, y nbij que ketzij vi que c'o Dios chí'icojol.

Ronojel c'o rubeyal

²⁶ Hermanos, ¿achique ta c'a ri más c'uluman que nibün? Ri c'uluman c'a que nibün rix tok nimol-

ivi', ja ta que ronojel ri nibün nc'atzin ta que ri hermanos más ta nyeq'uiy riq'uin ri quic'aslen. Roma yec'o chive rix ri nyebixan, yec'o ri nyetijon, yec'o ri nyek'alajrisan ri nbix cheque roma ri Dios, yec'o ri nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj, yec'o ri nyek'alajrisan ri nyequibij ri hermanos tok nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj. Ronojel ta ri' nc'atzin que nyeq'uiy más riq'uin ri quic'aslen ri hermanos ri nquimol-qui'.

²⁷ Ri hermanos ri yo'on cheque que nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tütj, xe ta c'a ca'i' ri nquibij tok nimol-ivi'. O utz chuka' que nquibij oxi'. Pero man utz tütj que nquibij ye q'uiy. Y chuka' nc'atzin que chiquijujunal quech'o, y c'o ta jun hermano ri nk'alajrisan ri achique xquibij pa ch'aka chic ch'abül, richin quiri' ri ch'aka chic hermanos c'o ta nquetamaj.

²⁸ Pero si xa man jun hermano c'o ri ntiquer nk'alajrisaj ri achique nquibij ri hermano pa ch'aka chic ch'abül, man quech'o pa ch'aka chic ch'abül chiquivüch ri hermanos ri quimolon-qui'. Xaxe c'a cheque ka rije' quech'o-vi-ka y richin chuka' que nquibij riq'uin ri Dios.

²⁹ Ri hermanos ri nyebin que yo'on c'a cheque que nquik'alajrisaj ri nbix cheque roma ri Dios, quech'o c'a ca'i' o ye oxi'. Y ri ch'aka chic tiquin-ucu' jabel pari' ri achique nquibij.

³⁰ Y si c'o ta jun hermano ri ntajin chuk'alajrisasic cheque ri hermanos ri bin chin roma ri Dios, y tok ntajin nch'o rija', ja ta ri' tok ri Dios c'o ta chuka' jun chic ri nuk'alajrisaj chin jun hermano ri tz'uyul-apu chiri', ja yan chic c'a rija'

ri tich'o y ri jun chic, ri nch'o pa nabey xa titz'uye' c'a ka, richin nuya' na k'ij chin ri jun chic, richin nuk'alajrisaj cheque ri hermanos ri achique xbix chin roma ri Dios.

³¹ Riq'uin quiri', man xe tuj c'a jun ri ntiquer nk'alajrisan ri nbix chin roma ri Dios, conojel c'a hermanos nyetiquer nquik'alajrisaj ri nbix cheque y ri ch'aka chic hermanos c'o-vi c'a nquetamaj pari' ri nc'atzin cheque chupan ri quic'aslen. Pero nc'atzin que nabey nch'o na jun, c'ateri' jun chic. Ticoyobela' c'a qui' richin nyech'o.

³² Roma ri yo'on cheque que nquik'alajrisaj ri nbix cheque roma ri Dios, nyetiquer c'a ncoyobela-qui'. Roma ri Lok'oluj Espiritu man nbün tuj c'a cheque que tiquik'alajrisaj yan ri xbix cheque roma ri Dios.

³³ Roma ri Dios man nrajo' tuj que ri nkabün roj man jun rubeyal. Rija' nrajo' que nkac'ut ri uxlanen ri c'o pa tak kánima.

Nc'atzin que rix tibana' cachi'el nquibün ri hermanos ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios, pa ch'aka chic tinamit.

³⁴ Tok nimol c'a ivi' pa rubi' ri Dios, ri ixoki' nc'atzinej que nquitakej ri nbij ri ley richin ri Dios cheque, que tiquitakej tzij y man quek'ajan-apu. Roma xa pa quik'a' c'a ri achi'a' c'o-vi ri achique ri nquitzijoj.

³⁵ Ri ixoki' man c'uluman tuj que c'o achique nquitzijola' tok quimolon-qui' ri hermanos. Romari' si c'o jun tzij ri xa man nk'ax ta cheque, tiquic'utuj c'a cheque ri cachijlal tok nye'apon pa tak cacho.

³⁶ Rix man utz tuj c'a ri ninuc. ¿Roma rix nibün

que cachi'el ta iviq'uin rix petenük-vi ri rutzij ri Dios y romari' ja rix ri nyixbin ri achique nc'atzinej que nban? ¿Man ivetaman tüt rix c'a que xa man iyon tüt rix, richin que xe ta ri nijo' rix ri nibün? Ye q'uiy chic yec'o ri xapon chic ri rutzij ri Dios quiq'uin, y man nquibün tüt cachi'el ri nibün rix.

³⁷ Rutzij vi c'a ri Ajaf Dios ri c'ateri' ninbij-ka. Y si c'o ta jun hermano ri nbin que rija' yo'on-vi chin que nuk'alajrisaj ri nbix chin roma ri Dios, chanin c'a nbij que man xe tüt ri nbij rija' ri riq'uin ri Dios petenük-vi, xa quiri' chuka' nbij pari' ri xinbij yin chive que riq'uin ri Dios petenük-vi. Y si c'o ta chuka' jun chic hermano ri nbin que rija' uc'uan-vi roma ri Lok'olüj Espíritu, xa quiri' chuka' nbij pari' ri xinbij yin chive. Nbij c'a que ri tzij ri xinbij yin chive, riq'uin vi ri Ajaf Dios petenük-vi.

³⁸ Y si yec'o hermanos ri man ncajo' tüt nquic'ul que xa ketzij na vi ri ninbij, quiri' c'a quecanaj can.

³⁹ Romari' hermanos, riq'uin ronojel ivánima tirayij que ri Lok'olüj Espíritu nuya' ta chive que nik'alajrisaj ri nbix chive roma ri Dios. Pero chuka' ri hermanos ri yo'on cheque que nquibij pa ch'aka chic ch'abül ri man ye quetamalon tüt, man que'ik'üt.

⁴⁰ Y chuka' ronojel ta ri' pa rubeyal y pa ruch'ajch'ojil ta nyebanatüt-vi.

15

Ri Cristo ketzij que xc'astütj

¹ Hermanos, pa nabey, tok xinc'uje' chi'icojol, xintzijojoj chive ri utzilütj tzij richin colonic. Y rix

xic'ul-vi ri tzij ri xintzijoj chive, y xiya-vi ivánima riq'uin.

² Y romari' xixcolotüj. Pero nc'atzin que rix man niya' tütj can, si ketzij chuka' que xitakej.

³ Ri tzij ri xinc'ul yin, ja chuka' tzij ri' ri xintzijoj chive rix. Y ri nabey c'a ri xintzijoj chive, que ri Cristo xcom roma ri kamac, cachi'el ri tz'iban can chupan ri rutzij ri Dios, que quiri' nc'atzinej que nbanatütj,

⁴ que ri Cristo xmukutütj y pa rox k'ij xc'astütj, cachi'el ri tz'iban can chupan ri rutzij ri Dios, que quiri' nc'atzinej que nbanatütj.

⁵ Y tok ri Cristo c'astajnök chic c'a e, xuc'ut-ri' chuvüch ri Pedro, y c'ateri' chiquivüch ri ch'aka chic achibila'. Y tok xuc'ut-ri' chiquivüch ri rachi-bila', ri Pedro c'o chuka' quiq'uin chiri'.

⁶ Chirij ri', xuc'ut-ri' chiquivüch más quinientos hermanos, tok quimolon-qui'. Ye q'uiy c'a cheque rije' ri c'a ye c'üs y yec'o chikacojol vocomi. Pero yec'o ri xa xecom yan e.

⁷ Y tok ruc'utun chic c'a ri' chiquivüch ri quinientos hermanos ri', xuc'ut-ri' chuvüch ri Jacobo. Y c'a ja tok ruc'utun chic ri' chuvüch ri hermanos ri', c'ateri' c'a xuc'ut-ri' chiquivüch ri ru-apóstoles, ye chi conojel vi c'a tok xuc'ut-ri' chiquivüch.

⁸ Y c'a pa ruq'uisbül xuc'ut-ri' chinuvüch yin. Yin xintakej ri Jesús q'uiy tiempo más chirij que ri quitaken ri ch'aka chic apóstoles. Y romari' yin cachi'el jun ac'ual que xinalüx que c'unük chic ri tiempo richin xinalüx.

⁹ Yin ninna-vi c'a que xa man c'uluman tütj que nbix apóstol chuve. Yin man junan tütj c'a quiq'uin

ri ch'aka chic apóstoles, roma yin juis c'a q'uiy itzel xinbün cheque ri ye ralc'ual vi ri Dios.

¹⁰ Pero matiox chin ri Dios que xuya' chuve ri utzilüj sipanic ri nspaj-pe rija', y ri' xbün chuve que xjalatüj ri nuc'aslen. Ri utzilüj rusipanic ri' xbün c'a chuve que juis xinsamüj. Yin más qúiy yan chic samaj xinbün que chiquivüch ri ch'aka chic apóstoles. Pero man ninbij tütj c'a que ja yin xinbanun ri samaj, man quiri' tütj, xa ja ri utzilüj sipanic ri nspaj-pe ri Dios xbanun.

¹¹ Pero achique ta na c'a ri ntzijon ri rutzij ri Dios, si ja ri ch'aka chic apóstoles o si ja yin, ri' man jun rubanun. Roma xa junan ri nkatziyoj, y juis jabel que rix xitakej-vi ri tzij ri'.

Ri caminaki' nyec'astütj-vi

¹² Y si ri rutzij ri Dios ri nkatziyoj nbij que ri Cristo xc'astütj-e chiquicojol ri caminaki', ¿achique c'a roma yec'o hermanos chi'icojol ri nyebin que ri caminaki' man nyec'astütj tütj e?

¹³ Ri nquibij, c'ayuf vi. Roma si manak c'astajbül, si man jun camnük nc'astütj, chuka' ri Cristo xa man xc'astütj tütj.

¹⁴ Y si ri Cristo xa man xc'astütj tütj, c'ayuf c'a kabanun. Roma tok roj nkatziyoj ri rutzij ri Dios nkabij que ri Cristo xc'astütj, y rix xitakej chuka' ri tzij ri'. Y si xa man xc'astütj tütj, man jun vi c'a nc'atzin ri nkatziyoj y man jun vi chuka' nc'atzin que rix xitakej.

¹⁵ Y riq'uin ri' jabel ta nk'alajin que roj xa man ketzij tütj ri xkabij pari' ri Dios, tok xkabij chive que rija' xuc'asoj ri Cristo. Pero man quiri' tütj.

Roma xa ta manak c'astajbül quichin ri caminaki', ri Cristo man ta xc'astüj chuka'.

¹⁶ Ri nyebin c'a que ri caminaki' man nyec'astüj tütj, c'ayuf ri nquibij, roma ri Cristo xa man xc'astüj tütj c'a chuka' ri'.

¹⁷ Y si ri Cristo xa man xc'astüj tütj, c'ayuf. Roma xa man jun vi tütj nc'atzin que rix xitakej. Xa c'a rixc'o ta chupan ri imac.

¹⁸ Y si xa ta quiri', ri caminaki' ri nquitakej-e ri Cristo, pa k'ak' ta xebeka-vi.

¹⁹ Xa ta quiri', c'ayuf ta chuka'. Roma xaxe ta tok nkuc'uje' chuvüch ri ruch'ulef, koyoben que ri Cristo c'o ri nuya' cheke y xa man jun ri nkac'ul. Xa quiri' ta, c'uluman ta que njoyovüx kavüch. Más ta c'uluman que njoyovüx kavüch roj que chiquivüch conojel ri vinük, roma kayo'on-apu kánima riq'uin ri xa manak.

²⁰ Pero ronojel ri' xa man ketzij tütj. Xa man quiri' tütj. Roma ri Cristo xc'astüj-vi-e chiquicojol ri caminaki'. Ja rija' ri nabey ri xc'astüj-e y romari' nyec'astüj-vi ri ch'aka chic caminaki' chuka'.

²¹ Tok xoc c'a can ri mac chuvüch ri ruch'ulef, jun vinük c'a ri xbanun can y konojel xka-ka ri camic pa kavi'. Roma c'a ri Adán quiri' xkac'ulachij. Y romari' ri Cristo xoc vinük y xc'astüj-e chiquicojol ri caminaki', richin que roj chuka' nkuc'astüj-e.

²² Riq'uin c'a ri Adán xkichinaj-vi ri camic konojel. Y riq'uin ri Cristo nkil chic e ri c'aslen.

²³ Y ja ri Cristo ri nabey xc'astüj-e. Y tok npu'u jun bey chic, roj ri roj richin chic rija' nkuc'astüj-e chuka'. Ja rucholajen ri'.

²⁴ Y c'ateri' c'a tok napon ri ruq'uisbül. Ri Cristo

nch'acon c'a chiquij conojel itzel tak espíritu, ri autoridades, y ri c'o uchuk'a' pa quik'a'. Y tok ch'acovinük chic chiquij conojel, nuya' ri autoridad chin ri Dios ri Rutata'.

²⁵ Vocomi ja ri Cristo ri Jun ri nbün mandar. Y nc'atzin que ja rija' ri nc'uje', ja tok nch'acon na chiquij conojel ri nye'etzelan richin, y nbün cheque que nyeka' pa ruk'a'.

²⁶ Y ri ruq'uisbül ri nuch'üc cheque ri nye'etzelan richin, ja ri camic.

²⁷ Cachi'el ri nbij chupan ri rutzij ri Dios, nbij que ronojel xoc pa ruk'a' ri Cristo. Y tok nbij ronojel, k'alüj que man nbij tuj que chuka' ri xyo'on chin ri xoc pa ruk'a' rija'.

²⁸ Ronojel vi c'a nye'oc pa ruk'a' ri Cristo ri C'ajolaxel. Y re' jun samaj chuka' richin ri Dios roma ja rija' ri xejachon pa ruk'a'. C'ateri' ri Cristo mismo xa nujüch chuka' ri' pa ruk'a' ri Dios. Y riq'uin ri', nk'alajin que ri Dios jari' ri más nim y ja rija' ri nc'uje' pari' ronojel.

²⁹ Man ta quiri', si xa man ta nyec'astüj ri caminaki', ¿achique c'a roma yec'o ta vinük ri nquibün bautizar-qui' pa quiq'uexel ri caminaki' si xa man jun bey chic nyec'astüj? ¿C'o ta comi nc'atzin-vi tok quiri' nquibün?

³⁰ Y si man ta nyec'astüj ri caminaki', ¿c'o ta comi nc'atzin-vi que roj chi jumul nkojapon chuvüch ri camic chutzijosic ri rutzij ri Cristo?

³¹ Ketzij vi que jubama nkil kacamic. Si yin ninbij-e chive vocomi que ri vánima nquicot ivomari que xitakej ri Kajaf Jesucristo, rix ivetaman que ketzij vi y man nintz'uc tuj e. Y xa quiri' c'a

chuka' tok ninbij chive que jubama nkil kacamic, ketzij vi. K'ij-k'ij jubama nkil kacamic.

³² Xa ta man jun ri nc'astüj-e richin nc'uje-e ruc'aslen, c'ayuf ta ri'. Roma ronojel ta ri nyenc'ulachila', man jun tüt rakalen, roma xaxe ta nyenc'ulachij cachi'el ri nuc'ulachij achique na vinük. Man jun tüt nuc'ün-pe chuve ri xenc'ulachila' chere' pa tinamit Éfeso. Ri vinük xecatüt c'a chuvij. Y ye cachi'el itzel tak chicopi' tok xecatüt-pe chuvij. Xa más ta utz nkabün cachi'el ri nbix: Xaxe nkuva' y nkukum, roma xa chuak'-cabij nkucom-e.

³³ Pero man quixsatz riq'uin ri na'oj re'. Man quixoc cachibil ri xa man utz tüt tak nojibül quichajin. Roma si xa nye'ivachibilaj, xa nyojtüt chuka' inojibül rix y nye'ibanala' ri man ye c'uluman tüt que nye'ibün.

³⁴ Titzuptüt c'a ivüch cachi'el c'uluman que nibün, y man chic quixmacun. Quiri' ninbij chive roma yec'o hermanos chi'icojol ri man q'uiy tüt quetaman pari' ri Dios, y q'uiy ri man ja tüt rubixic nquibün chin. Quixq'uix c'a ba' romari'.

Ri quibanic ri nyec'astüt-e

³⁵ Pero riq'uin ba' yec'o-vi ri nyebin: Si ri caminaki' nyec'astüt chic e, ¿achique comi rubanic ri? ¿Achique comi rubeyal ri quic'aslen?

³⁶ Ri nunucun c'a quiri' xa jun vinük tonto. Xa man nunucun tüt ba'. Roma jun ija' c'o ri nuc'ut chikavüch pari' ri'. Tok ri ija' c'o chic can pan ulef, ri rij ri ija' nk'ey, y c'ateri' tok nyec'uje-pe ri tico'n. Y quiri' roj.

³⁷ Y chuka' ri ija' ri nkatic-ka, man ija' tuj ri nyeruya-pe, man quiri' tuj, ri nyeruya-pe ri ija' ri jun tico'n ri c'o rakun, c'o ruxak. Y quiri' vi ronojel ija' ri nyeticox-ka, si trigo o jun chic ruvuch ija'.

³⁸ Ja ri Dios ri nbanun que tok nkatic-ka jun ija' richin trigo pan ulef, trigo ntel-pe. Y tok nkabun-ka avux, avun ri ntel-pe. Y quiri' chuka' ri ch'aka chic ija', tok nyekatic-ka pan ulef, ketaman achique ri' ri nyebe'el-pe, roma ja ri Dios ri banayun can que quiri'.

³⁹ Y quiri' chuka' q'uiy ruvuch ch'aculaj yec'o. Ri kach'acul roj vinuk man junan tuj riq'uin ri quich'acul ri chico, y ri quich'acul ri ch'ipa' man junan tuj riq'uin ri quich'acul ri cur y ri ch'aka chic chico.

⁴⁰ Y quiri' chuka' roj ri rojc'o chere' chuvuch ri ruch'ulef, man junan tuj kach'acul riq'uin ri quichin ri yec'o chila' chicaj. Roma ri ruk'ij ri kach'acul roj man junan tuj ruk'ij riq'uin ri quichin ri yec'o chila' chicaj.

⁴¹ Y quiri' chuka' ri k'ij y ri ic', jun vi ri quibeyal nyesamuj quisuk ri nyeyuq'uin, y man junan tuj chuka' ri quisuk rije' ri nyeyuq'uin rije' riq'uin ri quisuk ri nyeyuq'uin ri ch'umila'. Chuka' ri ch'umila', man junan tuj c'a ri quisuk ri nyeyuq'uin chiquijujunal, xa c'o rucojol rusuk jun ch'umil riq'uin jun chic ch'umil xa jun yan chic vi ri nyeyuq'uin.

⁴² Y quiri' c'a, ri rubeyal ri c'aslen ri caminaki' tok nyec'astuj-e, man junan tuj chic riq'uin ri xquic'uaj chere' chuvuch ri ruch'ulef. Roma ri rubeyal ri c'aslen ri nquic'uaj chila' chicaj man nq'uis tuj, man cachi'el tuj chic ri xquic'uaj chere'.

⁴³ Ri rubeyal ri c'aslen c'a ri xquic'uaj chere' chuvüch ri ruch'ulef manak ruk'ij, jac'a ri rubeyal ri c'aslen ri nquic'uaj tok nyec'astüj-e, c'o-vi ruk'ij. Ri quich'acul xquic'uaj chere', manak ruchuk'a', jac'a ri quich'acul nquic'uaj tok nyec'astüj-e, juis ruchuk'a'.

⁴⁴ Ri ch'aculaj c'a ri kac'uan vocomi xaxe c'a chuvüch ri ruch'ulef nc'atzin-vi cheke, pero richin nkube chila' chicaj, nc'atzin jun ch'aculaj richin chila' cheke. Ri ch'aculaj camnük chic y nyemuk can, jun ch'aculaj ri c'a richin ri ruch'ulef, pero ri nc'astüj-e, richin chic chila' chicaj.

⁴⁵ Y quiri' nk'alajin chupan ri rutzij ri Dios ri tz'iban can, que ri nabey Adán tok xban roma ri Dios, ri Dios nabey na xbün ri ruch'acul c'ateri' xuya' ruc'aslen. Ri Adán ri' xuc'ul c'a ruc'aslen. Quiri' ri tz'iban can chupan ri rutzij ri Dios. Jac'a ri jun chic Adán, ri Cristo mismo, c'o más rakalen roma ja rija' ri Adán ri richin chila' chicaj. Y man xe tütj c'o ruc'aslen, xa nuya' chuka' c'aslen ri man nq'uis tütj.

⁴⁶ Pero nabey na nc'uje' ri kach'acul richin ri ruch'ulef, c'ateri' nc'uje' ri kach'acul richin chila' chicaj. Y man ja tütj c'a ri kach'acul richin chila' chicaj ri nc'uje' nabey.

⁴⁷ Ri nabey achi, richin vi ri ruch'ulef, roma riq'uin ulef xban-vi. Jac'a ri jun chic, aj chila' chicaj vi. Y ja rija' ri Cristo ri Ajaf.

⁴⁸ Roj ri c'a rojc'o na chere' chuvüch ri ruch'ulef, roj junan riq'uin ri nabey achi ri xban riq'uin ulef. Jac'a ri yec'o chic chila' chicaj, ye cachi'el c'a ri Jun ri aj chila' chicaj vi.

⁴⁹ Vocomi roj xa junan c'a rubanic kach'acul

riq'uin ri nabey achi ri xban riq'uin ulef, pero napon ri k'ij tok nkujoc cachi'el ri Jun ri aj chila' chicaj vi.

⁵⁰ Y vocomi, hermanos, yin c'o ri ninjo' que rix nivetamaj: Que ri kach'acul kac'uau man nyec'uje' tuj riq'uin ri Dios chila' chicaj, ri ape' ja rija' ri Jun ri nbun mandar. Man ntiquer tuj nc'uje' chiri', roma ri kach'acul xa nq'uis, y ri gobierno ri Dios man nq'uis tuj.

⁵¹ Pero vocomi ninjo' c'a ninbij jun tzij chive, ri c'ate ba' tik'alajrisus jabel roma ri Dios. Man konojel tuj c'a nkatzet-e camic, pero konojel njalatuj-e ri kach'acul.

⁵² Chupan ri ruq'uisbul k'ij tok nk'ajan ri trompeta jari' tok nkujalatuj, y pa jun vit rato nkujalatuj-e cachi'el pa jun ruyupic runak'avuch. Jac'a tok nuya' rutzijol ri trompeta jari' nyec'astuj-e ri caminaki' ri nquitakej-e, y riq'uin chic quich'acul ri man nq'uis tuj nyec'astuj-e. Y jari' tok njalatuj-e chuka' ri quich'acul tok c'a ye c'us.

⁵³ Ri ch'aculaj c'a kac'uau vocomi, xa nk'ey y nchuvir, y romari' nc'atzin que njalatuj. Nc'atzin que nkac'uaj jun ch'aculaj ri man nk'ey tuj ni man nchuvir tuj. Y quiri' chuka' ri ch'aculaj kac'uau vocomi xa ncom, y nc'atzin que njalatuj, richin que nkac'uaj ta jun ch'aculaj ri man ncom tuj chic.

⁵⁴ Y ja tok nbanatuj ronojel ri', tok ri kach'acul njalatuj, y tok man nk'ey tuj chic, man nchuvir tuj chic, y chuka' man ncom tuj chic, jari' nbanatuj ri tz'iban can chupan ri rutzij ri Dios, tok nbij: Ri camic xch'acatuj y man jun chic ruchuk'a'.

⁵⁵ Y romari', ¿c'a nch'acon comi ri camic? Man

nch'acon tñj chic. ¿C'o c'a comi mukunic nyeban? Man jun chic. Quiri' nbij ri tz'iban can.

⁵⁶ Ja ri mac ri nbanun que ri camic nch'acon chikij. Y roma roj c'a pa ruk'a' na ri mac nkuc'o-vi, npu'u ri ley richin ri Dios, c'o ri nuya' pa kavi' roma ri mac ri nyekabanala'.

⁵⁷ Pero matiox chin ri Dios que rija' xutük-pe ri Kajaf Jesucristo chikacolic y romari' tok nkuch'acon.

⁵⁸ Y romari', hermanos ri juis nyixinjo', ninbij c'a chive: tiya' ivánima riq'uin ri Dios, y man tiya' can. Chi jumul tibana' ri rusamaj ri Ajaf, y jabel tibana' chin. Y tic'uxla'aj pan ijolon que ronojel ri nibün roma ri Ajaf, xa man por gusto tñj. C'o rajil ri nuya' ri Ajaf Dios cheque stape' nkucom. Pero nkuc'astñj chic e richin nkac'ulu ri utzilñj sipanic ri nuya' ri Dios cheke.

16

Ri to'onic ri nmol-e quichin ri hermanos yec'o pa tinamit Jerusalén

¹ Y vocomi ninjo' nquich'o ba' pari' ri tumin ri ntajin rumolic quichin ri hermanos ri yec'o pa tinamit Jerusalén. Y cachi'el ri nubin cheque ri hermanos ri yec'o pa ronojel ruch'ulef Galacia y nquimol-qui' pa rubi' ri Dios, quiri' chuka' ninjo' que tibana' rix.

² Ri nabey k'ij richin jun semana ninjo' que rix nich'ür can ri nijo' niya-e. Ri hermanos ri xquich'üc q'uiy, nquicol ta c'a can ba' más, y ri hermanos ri man q'uiy tñj xquich'üc, nquicol ta c'a can ri jaru' nyetiquer nquiya'. Ronojel c'a semana tibana' quiri', richin que c'o chic ronojel

tok nquinapon yin y man nc'atzinej tñj chic que c'ateri' nimol.

³ Y tok nquinapon, ja rix ri nyixbin ri achique hermanos nye'uc'uau ri to'onic cheque ri hermanos pa Jerusalén. Tibana' c'a e quivuj ri hermanos richin nk'alajin que ja rije' ri xe'icha-e roma niya-vi ivánima quiq'uin. Y ja hermanos ri' ri nyentük-e.

⁴ Y si nc'atzin que yin nquibe chuka', nquibe c'a ri', xa ja yan chic rije' ri nyenvachibilaj-e yin.

Ri Pablo nrajo' nbe pa tinamit Corinto

⁵ Pero nabey ninjo' c'a nquic'o na pa ruch'ulef Macedonia y c'ateri' nquinapon iviq'uin rix.

⁶ Nunucun que tok nquinapon, ninjo' nquilayuj-e ba' iviq'uin. O riq'uin ba' xa ninc'usaj-e chuka' ri ru-tiempo tef chiri'. Y tok nquinel-e chiri' iviq'uin, vocomi c'a man jani nquitiquer tñj ninbij ri ape' nquibe-vi. Man jani c'a nunucun tñj. Xaxe c'a ninjo' que rix nquinito' ta e riq'uin ri nc'atzin chuve chupan ri nubey c'a ape' nquibe-vi.

⁷ Vocomi, c'a man jani ninjo' tñj nquinapon iviq'uin, roma man ninjo' tñj que xaxe ta jun o ca'i k'ij ri nquic'uje' iviq'uin. Ninjo' c'a nquilayuj ba' iviq'uin, si quiri' ri rurayibül ri Ajaf.

⁸ Y chuka' yin nquic'uje' c'a na e pa tinamit Éfeso. Tic'o na can ri kanimak'ij roj israelitas rubini'an Pentecostés, c'ateri' nquibe.

⁹ Roma ri samaj ri nutz'amon chere', c'a man jani nq'uis tñj can. Ri rutzij ri Dios ri nintizijoj ye q'uiy c'a ri nye'etzelan richin, pero ri Dios rujakon jun nimalüj puerta chinuvüch chere' y rutz'amon nuc'uje-ka ruxe'. Q'uiy vi utz ruc'amon-pe.

10 Y si ri Timoteo napon ta chila' iviq'uin, tic'ulu' c'a chi utz. Rija' rusamaj vi ri Ajaf nbün, cachi'el yin. Romari' utz c'a tibana' chin, richin utz ta nuna' chi'icojol. Tiya' c'a ruchuk'a', richin que man ta nupatz'ej nbün ri rusamaj ri Ajaf chiri' chi'icojol.

11 Man nibün tütj chin que man jun ruk'ij. Y tok ntel-pe chila' iviq'uin, si napon, niya' ta pe ri nc'atzin chin richin ri rubey y quicot ta ntzoliy-pe, roma yin ninvoyobej c'a apu quiq'uin ri hermanos.

12 Pero pari' ri hermano Apolos, vocomi cachi'el xa juis c'ayuf nbün chuvüch que nbe, xaxe xbij chuve que riq'uin ba' napon chila' iviq'uin ri chikavüch apu. Ri nurayibül yin ja ta que nbe, roma yec'o chuka' ch'aka chic hermanos ri nyebe c'a chila' iviq'uin y chuka' juis xinc'utuj favor chin que nbe ta rija', pero man xchojmir tütj chuvüch.

Ri ruq'uisbül tak tzij

13 Hermanos, tichajij c'a ri ic'aslen y tiya' chuka' ivánima riq'uin ri Dios. Rix man titzolij-ivi' chivij, xa tibana' c'a cachi'el nquibün ri achi'a' pa tak oyoval, pero rix ticusaj ri uchuk'a' ri ruyo'on ri Dios chive.

14 Y ronojel ri nibün, riq'uin nye'ijo' conojel vinük tibana'.

15 Hermanos, rix ivetaman que ri ye aj pa racho ri hermano Estéfanos y rija', jari' ri nabey xetaken ri Cristo chiri' pa ruch'ulef Acaya, y rije' riq'uin ronojel cánima nyequito' ri ch'aka chic tak hermanos. Roma ja samaj ri' ri xquicha' que nquibün.

16 Y ninbij c'a chive que tinimaj quitzij rije', y chuka' que tinimaj quitzij conojel ri ye cachi'el rije', ri nyeto'on y nquibün ri rusamaj ri Dios.

17 Yin juis nquiquicot quiq'uin ri oxi' hermanos ri xe'itük-pe viq'uin, ri Estéfanos, ri Fortunato y ri Acaico. Pa nabey juis vi xixinbisoj, juis xinjo' que rixc'o ta pe viq'uin chi'ivonojel, pero riq'uin xepu'u rije', vocomí xtzolij chic pe ri quicot viq'uin.

18 Roma xquic'ün-vi-pe uxlanan chin ri vánima yin y xcukür ivánima rix. Rije' jabel vi quicha'ic ibanun-pe, roma ronojel ri ibin-pe cheque, jari' xquibana-pe. Quixmatioxin c'a, roma yec'o hermanos ri nquibün ronojel ri nbix cheque.

19 Ri hermanos ri yec'o chere' pa ruch'ulef Asia, ri nquimol-qui' pa rubi' ri Dios, nyixquibün saludar. Y quiri' chuka' pa rubi' ri Ajaf tic'ulu' c'a ri juis i-saludos ri nyequitük-e ri hermano Aquila y ri hermana Priscila y ri quichin ri hermanos ri nquimol-qui' pa cacho rije'.

20 Conojel c'a ri hermanos nyixquibün saludar. Y chuka' ninbij chive que tibana' saludar ivi' quiq'uin ri hermanos chiri'.

21 Yin Pablo ninbün c'a e saludar ivonojel rix. Y titz'eta' c'a ri ruq'uisbül parte chin ri carta re', riq'uin c'a nuk'a' yin xinbün-vi-e.

22 Y ri achique na ri man njo'on tüt richin ri Ajaf Jesucristo, tika-ka c'a ru-castigo ri Dios pari'. ¡Ajaf Jesús, utz ncapu'u ta yan vocomí!

23 Ri utzilüj sipanic ri nspaj-pe ri Ajaf Jesucristo nc'uje' ta c'a iviq'uin chi'ivonojel.

²⁴ Yin juis vi nyixinjo' chi'ivonojel rix, roma xa konojel roj richin chic ri Cristo Jesús. Quiri' c'a.

RI DIOS NCH'O PA KACH'ABÜL CHEKE
New Testament in Kaqchikel, Eastern (Oriental); cak
(GT:cak:Kaqchikel)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaqchikel, (Kaqchikel)

Dialect: Eastern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaqchikel, Eastern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

dac29dea-1b2e-5d4f-8d87-c83909b57740